Journal of Applied Researches in Geographical Sciences
Print ISSN: 2228-7736 Online ISSN: 2588-5138
https://jgs.khu.ac.ir/

The Role of Government micro financing in the Development of Rural Entrepreneurship (Case Study: Radkan Rural District)

Shadi Khoob[1] | Hamdollah Sojasi Qeidari[2]✉ | Aliakbar Anabestani[3]

1. M.A. in Geography & Rural Planning, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.
E-mail: shadi.khoob@gmail.com
2. Corresponding author, Assistant Professor of Geography & Rural Planning, Department of Geography, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran. **E-mail:** ssojasi@um.ac.ir
3. Professor of Geography & Rural Planning, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.
E-mail: anabestani@um.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:
Received
2020/09/04
Received in revised
2020/21/11
Accepted
2020/09/12
Pre-Published
2020/09/12
Published online
2025/03/21

Keywords:
Micro Credit,
Rural Development,
Radkan Dehestan,
Rural Entrepreneurship
.

ABSTRACT

Entrepreneurship, a burgeoning force in today's economy, plays a pivotal role in rural development by fostering progress, poverty alleviation, and job creation. However, rural areas often grapple with a scarcity of financial capital essential for business initiation or expansion. To address this, governments have introduced micro-rural credits as self-employment loans to stimulate rural employment and entrepreneurship. This study aims to evaluate the impact of government micro-credits on rural entrepreneurship development in Radkan. Adopting an applied, developmental, and descriptive-analytical approach, data was collected through documentary, library, and field research. The study population comprised 27 entrepreneurs, with a sample of 244 individuals from 13 Radkan villages selected using the Cochran formula with a 0.06 error level. Their opinions on research indicators related to the topic were assessed. Findings reveal that micro-government credits have had a negligible impact on rural entrepreneurship in the study area. Most sample entrepreneurs supplemented bank loans with personal funds. Furthermore, insufficient loan amounts, limited credit accessibility, absent insurance support, lengthy loan processing times, and unfavorable repayment terms resulted in low satisfaction levels among entrepreneurs (average 2.32) and rural residents (average 1.91).

Cite this article: Khoob, Shadi., Sojasi Qeidari, Hamdollah., & Anabestani, Aliakbar (2025). The Role of Government micro financing in the Development of Rural Entrepreneurship (Case Study: Radkan Rural District), Journal of Applied *Researches in Geographical Sciences*, 25(76), 284-307. DOI: http://dx.doi.org/10.61186/jgs.25.76.4

© The Author(s). Publisher: Kharazmi University
DOI: http://dx.doi.org/10.61186/jgs.25.76.4

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

Journal of Applied Researches in Geographical Sciences
Print ISSN: 2228-7736 Online ISSN: 2588-5138
https://jgs.khu.ac.ir/

Extended Abstract

Introduction

Rural entrepreneurship offers a promising avenue for job creation in both agricultural and non-agricultural sectors. However, despite the presence of creative and industrious individuals in rural areas, entrepreneurial activities have yet to be fully institutionalized. A primary obstacle is the lack of financial resources among villagers, hindering their ability to increase production and improve livelihoods. Consequently, many researchers have identified credit as a crucial component of rural economic development. In response, governments have increasingly prioritized microcredit programs, drawing on global best practices. These microcredits can provide essential startup capital for small-scale rural and family businesses. As such, fostering rural entrepreneurship through the provision of basic resources like capital, particularly via microcredit, is paramount. This study aims to assess the impact of government microcredit allocation on stimulating entrepreneurship among villagers and generating satisfaction. Additionally, it will investigate the relative importance of different financing methods in driving rural entrepreneurial development.

Material and Methods

In order to address the socioeconomic challenges facing rural communities in recent decades, policymakers have identified entrepreneurship as a crucial strategy for rural development. Fostering entrepreneurship, particularly in rural areas, necessitates several factors for establishment and growth, with capital or financial resources being paramount. Securing the necessary funds can be a time-consuming process that diverts entrepreneurs' attention from business management. Conversely, without adequate financing, startups often fail, highlighting the critical role of investment in new ventures. A diverse range of financing options, varying in feasibility and cost, is available to entrepreneurs, with various classification methods proposed. The equitable distribution of public microcredit across communities presents an opportunity for creative individuals with limited financial means. Governments should actively support the innovative ideas of local and rural residents by providing financial resources to facilitate their implementation. In essence, by investing in the ideas and talent of rural entrepreneurs, governments can stimulate rural and family-based entrepreneurial activities, ultimately boosting production, productivity, and job creation in these areas. This study adopts an applied, developmental, and descriptive-analytical approach. Data was collected through documentary, library, and field research. The study population comprised 27 entrepreneurs, while a sample of 244 individuals from 13 villages in Radkan was selected using the Cochran formula with a 0.06 error level. The research focused on gathering opinions from these participants regarding study-related indicators.

Results and Discussion

The results indicated that micro-government credits had a negligible impact on rural entrepreneurship development within the study area. Entrepreneurs in the sampled villages

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

Journal of Applied Researches in Geographical Sciences
Print ISSN: 2228-7736 Online ISSN: 2588-5138
https://jgs.khu.ac.ir/

primarily relied on bank loans and personal funds to finance their ventures. Furthermore, insufficient loan amounts, limited credit accessibility, absent insurance support, lengthy loan processing times, and unfavorable repayment terms contributed to low satisfaction levels among entrepreneurs (average 2.32) and rural residents (average 1.91).

Conclusion

Studies have indicated that there is an above-average level of motivation among entrepreneurs in the village to engage in new specific activities, as well as a desire for individual independence in decision-making and activity. Similarly, the rural population group also demonstrates higher-than-average scores for the use of new inputs in agriculture, individual independence in activities and decisions, and interest in self-employment and group activity. Moreover, when examining the satisfaction index with the use of microcredit, both entrepreneurs and villagers express higher levels of satisfaction with individual lending methods compared to the average. Among the villages surveyed, Radkan village stands out with the highest level of motivation for entrepreneurship. A study on entrepreneurial motivation in both men and women reveals that both genders display a similar motivation for entrepreneurship. Additionally, the findings suggest that microcredit has a limited role in the study area for rural individuals, primarily due to various obstacles and limitations. These include insufficient loan amounts, lengthy loan processing, high interest rates and bank profits, administrative complexities, and dissatisfaction with government microcredit programs. Furthermore, many individuals with entrepreneurial motivation and a lack of initial and auxiliary capital have faced challenges in establishing their own businesses for themselves, their families, and others. The most commonly utilized financing methods for entrepreneurship in rural areas are personal capital and post-bank financing.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی
شاپا چاپی: ۲۲۲۸-۷۷۳۶ شاپا الکترونیکی: ۲۵۸۸-۵۱۳۸
https://jgs.khu.ac.ir/

تحلیل نقش اعتبارات خرد دولتی در توسعه کارآفرینی روستایی (مطالعه موردی: دهستان رادکان)

شادی خوب[۱]، حمدالله سجاسی قیداری[۲]✉، علی اکبر عنابستانی[۳]

۱. کارشناسی ارشد جغرافیای و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: shadi.khoob@gmail.com
۲. نویسنده مسئول، استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: ssojasi@um.ac.ir
۳. استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: anabestani@um.ac.ir

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:
۱۳۹۹/۰۱/۲۱
تاریخ بازنگری:
۱۳۹۹/۰۹/۰۱
تاریخ پذیرش:
۱۳۹۹/۰۹/۱۹
تاریخ پیش انتشار:
۱۳۹۹/۰۹/۱۹
تاریخ انتشارآنلاین:
۱۴۰۴/۰۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:
اعتبارات خرد،
توسعه روستایی،
دهستان رادکان،
کارآفرینی روستایی.

چکیده

امروزه کارآفرینی به‌عنوان یک راهبرد نوین اقتصادی، می‌تواند نقش مؤثری را در توسعه و پیشرفت اقتصادی روستاها ایفا کند. بااین‌وجود مناطق روستایی عمدتاً از کمبود سرمایه‌های مالی برای شروع کسب‌وکار و یا توسعه فعالیت‌های اقتصادی فعلی رنج می‌برند. دولت‌ها برای تسهیل در فرآیند اشتغال‌زایی و کارآفرینی در مناطق روستایی اقدام به ارائه وام‌های خوداشتغالی در قالب اعتبارات خرد روستایی نموده‌اند. لذا هدف این تحقیق تحلیل نقش اعتبارات خرد دولتی در توسعه کارآفرینی روستایی دهستان رادکان است. پژوهش حاضر به لحاظ هدف، از نوع تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای و به لحاظ روش انجام تحقیق توصیفی-تحلیلی می‌باشد. جهت انجام این تحقیق از روش‌های مختلف گردآوری اطلاعات (اسنادی، کتابخانه‌ای و اطلاعات میدانی) استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق شامل ۲۷ نفر کارآفرین بوده و همچنین با استفاده از فرمول کوکران و سطح خطای (۰/۰۶) ۲۴۴ نفر از ۱۳ روستا در دهستان رادکان به‌عنوان نمونه تعیین گردید و نظرات آنان براساس شاخص‌های تحقیق از طریق ابزار پرسشنامه، در رابطه با موضوع تحقیق موردبررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که به‌طورکلی اعتبارات خرد دولتی در توسعه کارآفرینی روستایی منطقه موردمطالعه نقش برجسته‌ای نداشته است. کارآفرینان نمونه در روستاهای موردمطالعه اغلب برای دریافت وام به پست‌بانک مراجعه نموده و بعدازآن، مابقی وجوه موردنیاز خود را از سرمایه شخصی تأمین می‌نمایند. همچنین به دلیل ناکافی بودن مبلغ وام، عدم دسترسی آسان به اعتبارات، عدم‌حمایت‌های بیمه‌ای از کارآفرینان، طولانی بودن زمان دریافت اعتبارات از نهادها و متناسب نبودن مدت‌زمان بازپرداخت اقساط میزان رضایتمندی کارآفرینان با میانگین ۲/۳۲ و مردم روستایی با میانگین ۱/۹۱، بسیار کم می‌باشد.

استناد: خوب، شادی؛ سجاسی قیداری، حمدالله؛ و عنابستانی، علی اکبر (۱۴۰۴). تحلیل نقش اعتبارات خرد دولتی در توسعه کارآفرینی روستایی (مطالعه موردی: دهستان رادکان). *تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی*، ۲۵ (۷۶)، ۳۰۷-۲۸۴.
http://dx.doi.org/10.61186/jgs.25.76.4

CC BY NC

ناشر: دانشگاه خوارزمی تهران.
© نویسندگان.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

مقدمه

کارآفرینی به‌عنوان یک راهبرد نوین اقتصادی، به معنای خلق و ایجاد بینشی ارزشمند از هیچ است؛ یعنی فرآیند ایجاد و دستیابی به فرصت‌ها و دنبال کردن آن می‌باشد (موحدی و یعقوبی فرانی،۱۳۹۱: ۱۵ و۱۶). لذا امروزه توسعه از طریق کارآفرینی، از مقوله‌های مهمی است که موردتوجه بسیاری از کشورهای جهان قرار دارد (صیدایی و صادقی، ۱۳۹۳: ۳۴). روستا نیز به‌عنوان مکانی با ویژگی‌های اقتصادی خاص خود، از نظر کارآفرینی جایگاه خاصی را در دانش اقتصاد بر عهده دارد؛ زیرا اکثر صاحب‌نظران توسعه روستایی یکی از دلایل عمده مشکلات روستایی را پایین بودن نرخ بهره‌وری، کمبود سرمایه و منابع مالی، بیکاری و اشتغال ناقص، مهاجرت و فقر و تنگدستی می‌دانند (افتخاری و سجاسی قیداری، ۱۳۸۹: ۷۳). با توجه به رشد طبیعی جمعیت در این نواحی، ایجاد کارآفرینی و اشتغال از مهم‌ترین برنامه‌های توسعه روستایی به شمار می‌رود (سجاسی و همکاران، ۱۳۹۴: ۲)؛ زیرا کارآفرینی با هدف پیشرفت، ریشه‌کنی فقر و ایجاد اشتغال به وجود آمده است (اوزند، ۲۰۱۲: ۴۰۵)[1]. به خاطر اینکه کارآفرینی از طریق تأثیر مثبت بر رشد اقتصادی و ایجاد شغل، رفاه اجتماعی را افزایش می‌دهد (دانگ لیانگ و همکاران، ۲۰۱۸: ۳)[2]؛ بنابراین کارآفرینی روستایی می‌تواند یکی از زمینه‌های مناسب برای ایجاد اشتغال در بخش‌های کشاورزی و غیرکشاورزی باشد (افتخاری و همکاران، ۱۳۸۸: ۴۹)؛ اما تاکنون در مناطق روستایی به‌رغم وجود افراد خلاق، نوآور و کوشا، سبک فعالیت‌های کارآفرینانه نهادینه نشده است (محمدی یگانه و همکاران، ۱۳۸۹: ۲)؛ زیرا اغلب روستاییان به‌عنوان قشرهای تهی‌دست جامعه برای افزایش سطح تولید و بهبود زندگی خود، منابع مالی لازم را در اختیار ندارند. این واقعیت موجب شده است که بسیاری از محققان، اعتبارات را برای اقتصاد روستایی، همچون نوشدارو و حلقه مفقوده‌ای تلقی کنند (رضوانی و همکاران، ۱۳۹۴: ۲۱۱)؛ زیرا دسترسی به سرمایه موجب استفاده از فرصت‌های رشد در شرایط خوب اقتصادی می‌شود و اولین موردی که افراد هنگام نیاز به سرمایه به آن می‌اندیشند، بانک‌ها هستند اما بانک‌ها تنها به افرادی وام می‌دهند که سلسله شرایط خاصی را احراز کنند بر همین اساس کارآفرینان بسته به نیاز خود باید منابع مالی خود را انتخاب نمایند (بت شکن و سیف الدینی، ۱۳۸۹: ۷). بر همین اساس اعطای اعتبارات خرد است که در سال‌های اخیر با بهره‌گیری از تجربیات جهانی در دستور کار دولت قرار گرفته است. امروزه با توجه به نقش بالای دولت در اقتصاد ایران، دولت می‌تواند فرصت‌های تازه‌ای را جهت اشتغال نیروی فعال در جامعه ایجاد کند و از طرف دیگر با انجام نظارت و سیاست‌گذاری‌های لازم شرایط موردنیاز را برای توسعه فراهم کند. به نظر می‌رسد با برطرف کردن محدودیت‌های جریان سرمایه از طریق گسترش اعتبارات خرد در مناطق روستایی ایران، بتوان موانع عدم وجود سرمایه‌ها را جهت توسعه کارآفرینی از میان برده و گسترش منابع مالی میان روستائیان باعث ترغیب آن‌ها به انجام فعالیت‌های توسعه کارآفرینی گردد. بدین‌سان اعتبارات نقش مهمی که در تمرکز و جهت‌دهی به سرمایه‌های اندک روستایی و ایجاد خلاقیت، مشارکت و کارگروهی دارند (نظری و عادلی، ۱۳۹۰: ۱۹۴). بر این اساس برنامه‌های اعتبارات خرد با هدف بهبود وضعیت اقتصادی، کاهش بیکاری و به وجود آوردن اشتغال به‌صورت خوداشتغالی و کارآفرینی و کاهش فقر در مناطق روستایی بسیاری از کشورها است (حسن زاده و همکاران، ۱۳۸۵: ۴۹-۵۰؛ علی توکلی و موحدی، ۱۳۹۵: ۴۱). در اقتصاد ایران، اعطای وام‌های خرد و خوداشتغالی از راه‌های گوناگون و از جانب نظام بانکی و برخی بخش‌ها و نهادهای رسمی و غیررسمی پرداخت می‌شود (حسن‌زاده و همکاران، ۱۳۸۵: ۴۶). این اعتبارات خرد می‌تواند تأمین‌کننده سرمایه اولیه فعالیت‌های کارآفرینی کوچک‌مقیاس و خانوادگی روستایی باشد. به همین دلیل، توسعه کارآفرینی روستاییان از طریق فراهم کردن زمینه‌های اولیه آن همچون سرمایه که از طریق اعتبارات خرد قابل تأمین می‌باشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (رضوانی و نجارزاده،۱۳۸۷: ۱۶۳). در این میان روستاییان دهستان رادکان در استان خراسان رضوی نیز از این قاعده مستثنی نیست و همچون سایر مناطق کشور با چنین مشکلاتی مواجه است به‌خصوص روستاییان به لحاظ مالی ضعیف و آسیب‌پذیر هستند و نیازمند دسترسی به منابع مالی برای راه‌اندازی و توسعه کسب‌وکار هستند. با توجه به اینکه اقتصاد این مناطق بر پایه کشاورزی و دامداری می‌باشد و در بعضی از روستاهای

1. osunde
2. Dong-liang & et.al

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

آن شاهد پتانسیل‌ها و ظرفیت‌هایی برای ایجاد اشتغال و درآمد می‌باشد، باعث شده است تا زمینه کارآفرینی در این مناطق مهیا باشد. علاوه بر آن اعتبارات خرد دولتی در سال‌های اخیر توسط دولت برای حمایت از اشتغال و کسب‌وکارهای روستایی کل کشور در حال ارائه شدن می‌باشد. به همین دلیل تحقیق پیش رو در صدد آن است که نقش اعتبارات خرد را در توسعه کارآفرینی مردم مناطق روستایی موردبررسی قرار دهد. بر این اساس، این مطالعه به دنبال بررسی این مسئله می‌باشد که اختصاص اعتبارات خرد دولتی تا چه میزان توانسته انگیزه کارآفرینی بین روستاییان را فراهم آورده و منجر به رضایتمندی شده است؟ همچنین کدام‌یک از روش‌های تأمین مالی بیشترین نقش را در توسعه کارآفرینی روستایی دارد؟

پیشینه پژوهش

پیشینه نظری

امروزه کارآفرینی به‌عنوان یک موتور پیشرفت اقتصادی، شغل و تعدیل اجتماعی دیده می‌شود که نقش اقتصادی مهم‌تری در کشورهای درحال‌توسعه دارد (گورول و آتسان، ۲۰۰۶: ۲۶)[3]. سه دلیل مهم کشورها برای توجه به مقوله کارآفرینی، تولید ثروت، توسعه تکنولوژی و اشتغال مولد است (نظری، ۱۳۸۷: ۵۱). تعریف کارآفرینی کار ساده‌ای نیست، برخی کارآفرینی را به معنای ابتکار و نوآوری می‌دانند که باعث ایجاد هیجان و انگیزه و هم‌چنین رشد و پیشرفت اقتصادی می‌شود (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۳ به نقل از کویومجیان[4]، ۲۰۱۲: ۱۵۸) و برخی دیگر به معنای ریسک‌پذیری و شروع، مالکیت و مدیریت یک کسب‌وکار کوچک می‌دانند (پاتل و چاودا: ۲۰۱۳: ۲۸)[5]. همچنین کارآفرینی در حوزه‌ها و مقیاس‌های مختلف قابل شکل‌گیری می‌باشد. یکی از حوزه‌هایی که در دهه‌های اخیر بسیار موردتوجه قرار گرفته است، کارآفرینی در مناطق روستایی می‌باشد. از آنجائی که امروزه مناطق روستایی کشورهای درحال‌توسعه، به‌ویژه در کشور ما از چالش‌های متعددی از قبیل فقر، بیکاری پنهان، تخریب محیط‌زیست، تداوم نابرابری در توزیع فرصت‌ها و منابع میان نواحی شهری و روستایی رنج می‌برند و این بیانگر عدم‌موفقیت راهبردهای گذشته توسعه روستایی می‌باشد. ازاین‌رو، برای غلبه بر مسائل اقتصادی- اجتماعی پیش روی جوامع روستایی در چند دهه اخیر رویکرد کارآفرینی به‌عنوان یکی از راهبردهای مهم توسعه روستایی موردتوجه برنامه‌ریزان قرار گرفته است (شاردری، ۱۳۹۵: ۱۷). کارآفرینی روستایی به‌عنوان یک مؤلفه مهم برای کمک به توسعه اقتصادی کشور به رسمیت شناخته شده است (احمد و همکاران، ۲۰۱۲: ۲)[6]. توسعه کارآفرینی به‌صورت عام و به‌صورت ویژه در مناطق روستایی نیازمند عوامل متعددی برای شکل‌گیری و رشد می‌باشد که یکی از مهم‌ترین آن‌ها سرمایه یا منابع مالی می‌باشد (تقدیسی و همکاران، ۱۳۹۶: ۳).

منابع مالی و توسعهٔ کارآفرینی

در فرآیند کارآفرینی، فرآیند به‌دست‌آوردن وجوه موردنیاز ممکن است ماه‌ها به طول انجامد و کارآفرینان را از حرفه مدیریت کسب‌وکارها منصرف کند. از سوی دیگر، بدون تأمین مالی کافی کسب‌وکارهای نوپا هرگز به موفقیت نخواهد رسید و کمبود سرمایه‌گذاری موجب بسیاری شکست‌ها در کسب‌وکار جدید محسوب می‌گردد. از این روی می‌توان طیف گسترده‌ای از منابع تأمین مالی (با امکان‌پذیری و هزینه‌های گوناگون)، در دسترس کارآفرینان قرار دارد و روش‌های متفاوتی برای طبقه‌بندی آن‌ها پیشنهاد شده است (شکل۱). کاردلو[7] منابع مالی در دسترس کارآفرینان را به دو دسته تقسیم کرده است: منابع غیررسمی و منابع رسمی (آقاجانی و همکاران، ۱۳۹۲: ۲۹ و۳۰).

[3]. Gurol & Atsan
[4]. Couyoumdjian
[5]. Patel & Chavda
[6]. Ahmad et.al
[7]. Kardlou

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

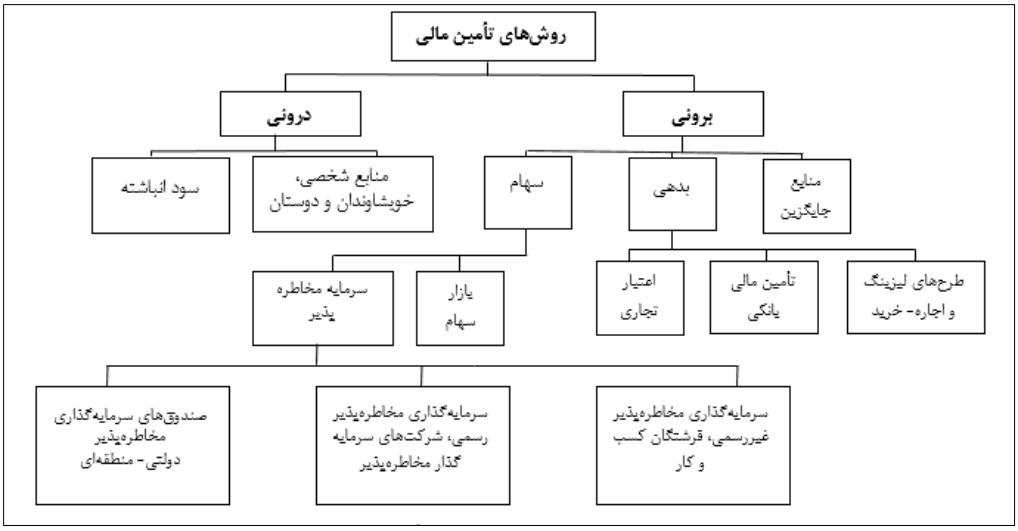

شکل (۱). طبقه‌بندی روش‌های تأمین منابع مالی

مأخذ: (زرین، ۱۳۹۵: ۶۲)

اعتبارات خرد و ایجاد انگیزه کارآفرینی روستایی

فعالیت‌های کارآفرینی مردم مناطق روستایی، زمینه‌های کاهش فقر در روستاها را فراهم نموده و گامی به‌سوی توسعه روستایی می‌باشد که در اینجا اعتبارات خرد نقش تسهیلگر را برای ایجاد کارآفرینی و رسیدن به توسعه ایفا می‌کند (فلاح حقیقی، ۱۳۹۴: ۱۲۵؛ گوپتا[8]، ۲۰۱۴: ۱۴۶). در واقع افراد به سه شیوه وارد عرصه کارآفرینی می‌شوند و یا انگیزه کارآفرینی در آن‌ها به سه شیوه خلق می‌شود: (از روی شانس، از روی اجبار، خلاقیت). کارآفرینانی که از روی شانس وارد این عرصه می‌شوند؛ در حقیقت بدون هدف و طرح روشنی از فعالیت خود هستند و با استفاده از اعتبارات خردی که دریافت نموده‌اند، وارد عرصه فعالیت کارآفرینی می‌شوند. برخی دیگر از افراد با توجه به شرایط ایجاد شده همچون: بیکاری، کمبود منابع مالی و برای زنان به دلیل مرگ همسر و گذاشته شدن بار مسئولیت زندگی بر دوش آنان ناچار به شروع یک فعالیت کارآفرینی با استفاده از اعتباراتی که از بانک و یا موسسه دریافت نموده، می‌کنند؛ و دسته سوم کارآفرینانی هستند که یک ایده ابتدا در ذهن آن‌ها به وجود آمده است و از طریق برنامه‌های توسعه کارآفرینی و تجربیاتی که افراد موفق در زمینه کارآفرینی داشته‌اند، تشویق شده و با دریافت اعتبارات خرد ایده خود را عملی می‌کنند (پروین و همکاران[9]، ۲۰۱۲: ۲۵۵). در مناطق روستایی، عموماً خانوارهای فقیر، برای ارائهٔ وثیقه وام از دارایی‌های مادی برخوردار نیستند که به پشتوانه منابع مالی خود در بانک‌ها بتوانند اعتبارات موردنیاز خود را در جهت کارآفرینی در مناطق روستایی دریافت نمایند به همین خاطر اعتبارات خرد به‌صورت جایگزین برای آن‌ها گسترش داده می‌شود. معمول‌ترین شکل جایگزینی وثیقه به‌صورت تشکیل گروه‌هایی از وام-گیرندگان است که اعضای هر گروه وام‌های یکدیگر را تعهد می‌کنند و بدین ترتیب، تعهدات مشترک ایجاد می‌شود و در پی آن دغدغه‌ها و فشارهای روحی به دلیل عدم نیاز به داشتن وثیقه برای وام‌گیری کاهش می‌یابد و این ابتکار اعتبارات خرد در جایگزینی تعهدات گروهی به‌جای وثیقه یا ضامن بود (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹: ۵۵). افرادی که در بازپرداخت وام خود در طی زمان مقرر شده تأکید کرده و خود را ملزم به رعایت آن دانسته‌اند، به‌عنوان افراد خوش‌حساب در میان دوستان، همسایگان و آشنایان شناخته می‌شوند و این افراد رضایتمندی بالایی از دریافت اعتبارات خرد دارند و در صورت نیاز نیز می‌توانند دوباره درخواست دریافت وام از مؤسسات و بانک‌ها نمایند و برعکس درصورتی‌که افرادی که در بازپرداخت وام سهل‌انگاری نموده علاوه بر اینکه به‌عنوان فردی غیرقابل‌اعتماد در میان وام‌گیرندگان شناخته می‌شوند خود افراد نیز رضایتمندی چندانی از اعتبارات خرد ندارند. علاوه بر آن در شرایط عدم دسترسی مرد خانوار به منابع مالی رسمی، همسر او

[8]. Gupta
[9]. Parvin & et.al

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

این امکان را یافته و توانسته است وام بگیرد و بخشی از مشکلات همسر و به‌طورکلی مشکلات خانوار را برطرف کند و ازاین‌روست که مورد تحسین خانوادهٔ همسرش قرار می‌گیرد و توانسته است از میزان مخاطرات مالی خانواده خود بکاهد و راهی را برای امرارمعاش روزانه و ایجاد کارآفرینی برگزیند (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۹ و۶۵). همان‌گونه که باید جنبه‌های مثبت اعتبارات خرد را دید، نباید از اثرات منفی آن نیز چشم پوشید. هرچند اعتبارات خرد برای روستاییان آرامش‌بخش بوده، اما برای افرادی که توان بازپرداخت وام‌ها را ندارند و یا مبالغ وام آن‌ها به دلایلی چون: تلف شدن دام، خراب‌شدن مواد اولیه به هدررفته و موجب فشار روانی شده است. این افراد برای حضور در جمع اعضای صندوق در جلسات تعیین شده دغدغه دارند و چه‌بسا در این جلسات شرکت نکنند؛ زیرا نداشتن مبلغ بازپرداخت وام را باعث شرمندگی خود در جمع دیگران می‌دانند (رحمانی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۲). امروزه در جهان، توسعه کارآفرینی دارای اجزای مختلفی می‌باشد که مهم‌ترین آن‌ها کمک مالی است. با توجه به نقش بالای دولت در اقتصاد ایران، دولت باید فرصت‌های تازه‌ای را جهت اشتغال نیروی فعال در جامعه ایجاد کند و از طرف دیگری با انجام نظارت و انجام سیاست‌گذاری‌های لازم شرایط موردنیاز را برای توسعه فراهم کند، به نظر می‌رسد با برطرف کردن محدودیت‌های سرمایه‌گذاری از طریق گسترش اعتبارات خرد در مناطق روستایی ایران بتوان موانع عدم وجود سرمایه‌ها را جهت توسعه کارآفرینی از میان برد و گسترش منابع مالی میان روستائیان باعث ترغیب آن‌ها به انجام فعالیت و توسعه کارآفرینی را در پی داشته باشد (محمدی یگانه و همکاران، ۱۳۸۹: ۴). بااین‌وجود می‌توان به این نکته اشاره کرد که نقش دولت در کارآفرینی، مشخص‌کردن مسیر، بهبود محیط‌های مناسب و فراهم نمودن زیرساخت‌های مناسب است؛ و اینکه دولت‌ها کارآفرین تولید نمی‌کنند، بلکه راهبردهایی را برمی‌گزینند که کارآفرینان به‌راحتی دست به ابتکار و نوآوری بزنند (افتخاری و سجاسی قیداری، ۱۳۸۹: ۹۰). در این میان توزیع عادلانه اعتبارات خرد دولتی در بین سکونتگاه‌های انسانی و همچنین مردم، می‌تواند شرایط مناسبی را برای افراد خلاق و نوآور با پشتوانه مالی و سرمایه‌ای ضعیف باشد. دولت‌ها باید در تلاش باشند تا از ایده‌های خلاق مردم محلی و روستاییان که دسترسی محدودی به منابع مالی برای اجرایی سازی ایده‌های خود دارند، حمایت کنند. به‌نوعی دولت‌ها از طریق حمایت مالی از ایده‌ها و افراد خلاق در مناطق روستایی، در حال سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های کارآفرینانه روستایی و خانوادگی می‌باشد که می‌توانند تقویت‌کننده زمینه‌های تولید و بهره‌وری و اشتغال‌زایی در مناطق روستایی نیز باشند.

پیشینه تجربی

آغاز مطالعات مربوط به اعتبارات خرد در جهان به اواخر دهه ۱۹۸۰ میلادی و در کشور ایران، به اوایل دهه ۱۳۸۰ برمی‌گردد. در زمینه اعتبارات خرد و توسعه کارآفرینی روستایی نیز مطالعاتی صورت گرفته است جدول (۱).

جدول (۱). پیشینه پیرامون موضوع موردمطالعه

محقق / سال	عنوان	نتیجه‌گیری
بختیاری و پاسبان، ۱۳۸۳	نقش اعتبارات بانکی در توسعه فرصت‌های شغلی	اعتبارات خرد بر اشتغال و سرمایه‌گذاری تأثیر مثبت داشته است؛ بنابراین حداقل در کوتاه‌مدت می‌توان با به‌کارگیری نظام اعتباری مناسب باعث توسعه فرصت‌های شغلی شد.
محمدی یگانه و همکاران، ۱۳۸۹	نقش اعتبارات در توسعه کارآفرینی	جهت توسعه کارآفرینی قبل از هر چیزی وجود سرمایه مالی لازم و ضروری می‌باشد، اعتبارات خرد امروزه می‌تواند به‌عنوان راهکاری مطمئن سرمایه‌های مالی لازم را جهت توسعه کارآفرینی روستایی و به دنبال آن دستیابی به اهداف توسعه پایدار روستایی را محقق سازد.
بریمانی و همکاران، ۱۳۹۱	بررسی نقش اعتبارات خرد در توانمندی زنان روستایی	اعتبارات خرد در توانمندسازی زنان روستایی مؤثر بوده است. گروهی از زنانی که وام گرفته بودند نسبت به گروهی که وام دریافت نکرده بودند از لحاظ اقتصادی توانمندتر شده و از نظر روانی (اعتمادبه‌نفس) نیز در وضعیت بهتری قرار داشتند.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

اولو[10]، ۲۰۰۹	تأثیر منابع مالی خرد در توسعه کارآفرینی مورد: نیجریه	این مطالعه نشان می‌دهد که بین تعداد کارآفرینانی که از اعتبارات خرد استفاده می‌کنند با کسانی که از آن‌ها استفاده نمی‌کنند رابطه وجود دارد. همچنین فعالیت‌های مؤسسات مالی خرد در پیش‌بینی بهره‌وری کارآفرینی اثر قابل‌توجهی دارد؛ بنابراین مؤسسات مالی خرد در سراسر دنیا و به‌ویژه در نیجریه به‌عنوان یکی از عوامل اصلی در صنعت مالی شناخته شده‌اند که از طریق خدمات ارائه شده تأثیر مثبتی در اقتصاد داشته است.
لی و همکاران[11]،۲۰۱۱	تأثیرات رفاهی اعتبارات خرد بر خانوارهای روستایی	از طریق برنامه‌های اعتبارات خرد شاخص‌های رفاهی خانوارهای روستایی بهبود می‌یابد بااین‌وجود اکثریت قریب به‌اتفاق شرکت‌کنندگان در اخذ اعتبارات خرد ثروتمند هستند درحالی‌که این اعتبارات به‌عنوان یک راهکار مؤثر در کاهش فقر و سایر توسعه‌های اجتماعی محسوب می‌شود.
جیا و همکاران[12]، ۲۰۱۳	اعتبارات خرد، خوداشتغالی و کارآفرینان در مناطق کمتر توسعه‌یافته روستایی چین	این مطالعه نشان می‌دهد که استفاده از اعتبار در مناطق روستایی چین بسیار زیاد است. در میان انواع مختلف اعتبار، دسترسی به اعتبارات خرد به‌طور چشمگیری باعث افزایش زمان کار کشاورزان در فعالیت‌های خوداشتغالی به‌ویژه برای خانوارهای فقیر شده است.
ناگلر و ناودی[13]، ۲۰۱۷	تجربیات و شواهد جدید کارآفرینی غیرکشاورزی در مناطق روستایی جنوب صحرای آفریقا	خانوارهای روستایی به علت فشار و تحریک عوامل تمایل دارند برای ورود به کار، فعالیت‌های آسان مانند فروش و تجارت را انجام دهند نه فعالیت‌هایی که برای شروع نیازمند هزینه‌های بالا همچون: خدمات حمل‌ونقل و حرفه‌ای می‌باشند. شرکت‌های روستایی در مقایسه با شهرها و کسب‌وکارهایی که به‌طور متناوب در طول سال فعالیت می‌کنند، به دلیل فقدان سودآوری و منابع مالی و به علت شوک‌های خاص از بازار خارج می‌شوند.
انوانکوو و اوکیکه[14]، ۲۰۱۷	کارآفرینی روستایی و توسعه روستایی در نیجریه	کارآفرینی روستایی می‌تواند به افزایش تولید، ایجاد اشتغال و کاهش اشتغال شهری-روستایی کمک کند. بااین‌حال، کارآفرینان روستایی با چالش‌های خاصی مانند کمبود بودجه و عدم‌حمایت دولت مواجه می‌شوند. براساس این یافته‌ها توصیه می‌شود که دولت باید از طریق سیاست‌ها و سایر کمک‌های خود برای کارآفرینان روستایی فضا ایجاد کند.

مأخذ: (یافته‌های پژوهش با استفاده از منابع در دسترس، ۱۳۹۸)

همان‌طور که در پیشینه تحقیق ملاحظه شد، تحقیقات متعددی در زمینه کارآفرینی و اعتبارات خرد در ایران و جهان صورت گرفته است که همه آن‌ها به‌نوعی این دو مقوله را به‌صورت جداگانه موردبررسی قرار داده‌اند. با توجه به اینکه، اعتبارات خرد یکی از شیوه‌های تأمین مالی کارآفرینی است که سبب ایجاد اشتغال و افزایش درآمد و توسعه اقتصادی روستاییان می‌شود، بنابراین در این مطالعه به نقش اعتبارات خرد در توسعه کارآفرینی روستایی در منطقه موردمطالعه، پرداخته می‌شود که مسئله جدید و ضروری می‌باشد.

روش‌شناسی

در هر پژوهش، روش تحقیق از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و انتخاب روش درست برای انجام دادن تحقیق بستگی به موضوع موردمطالعه دارد؛ زیرا برای انجام دادن هر پژوهش علمی روش خاصی مناسب است. پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی و به لحاظ روش انجام تحقیق مطالعه‌ای توصیفی- تحلیلی است. برای دستیابی به ادبیات نظری پژوهش از روش توصیفی و اسنادی با مرور ادبیات مربوط به مفاهیم کارآفرینی روستایی و اعتبارات خرد استفاده شد که متناسب با مطالعه،

[10].Olu
[11]. Li & et.al
[12]. Jia & et.al
[13]. Nagler & Naude
[14]. Nwankwo & Okeke

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

شاخص‌های تحقیق استخراج گردید جدول (۲). در ادامه از روش میدانی با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است؛ بنابراین جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت ترکیبی از روش‌های میدانی و اسنادی-کتابخانه‌ای بوده است.

جدول (۲). بررسی متغیرهای موردنظر برای فرضیه‌های تحقیق

متغیر	گروه موردسنجش	شاخص‌ها	منابع
انگیزه‌های کارآفرینی روستایی	کارآفرینان و مردم روستایی	ایجاد تمایل به ایجاد کسب‌وکار جدید، ایجاد فرصت‌های شغلی برای خانواده و روستاییان فاقد شغل، تحریک و تشویق حس رقابت، انگیزه تنوع‌بخشی به محصولات و فعالیت‌ها، انگیزه تولید ابزارهای جدید برای تسهیل فعالیت‌ها، انگیزه تنوع‌بخشی به درآمد خانوار، انگیزه نوخواهی و روزآمد شدن، استفاده از نهاده‌های جدید (سموم و بذر اصلاح‌شده) در کشاورزی، انگیزه افزایش راندمان و بهره‌وری تولید، انگیزه انجام فعالیت اختصاصی جدید در روستا، استقلال فردی در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری-ها، علاقه به خوداشتغالی و فعالیت، افزایش حس اعتمادبه‌نفس در توانایی انجام کار، اشتیاق به انجام کارهای بزرگ	نانکو و اوکیکی[15]، ۲۰۱۷. سعیدی و همکاران، ۱۳۹۶. نجفی کانی و همکاران، ۱۳۹۴. علوی زاده، ۱۳۹۶.
رضایت‌مندی روستاییان از اعتبارات	کارآفرینان و مردم روستایی	کافی بودن مبلغ اعتبارات جهت کارآفرینی، امکان دسترسی آسان به اعتبارات، تعداد دریافت‌کننده وام در خانواده، تمایل به دریافت وام بعد از بازپرداخت وام قبلی، حمایت‌های بیمه‌ای از کارآفرین، سابقه دریافت وام از نهادهای مالی، رضایتمندی استفاده از روش‌های وام‌دهی گروهی و فردی، افزایش میزان پس‌انداز در خانواده، مناسب بودن درآمد ناشی از دریافت اعتبارات خرد برای ایجاد کارآفرینی، افزایش قدرت ریسک‌پذیری در فعالیت‌های اقتصادی، طول و زمان دریافت اعتبارات از نهادها، تناسب مدت‌زمان بازپرداخت اقساط، تناسب میزان مبلغ اقساط پرداختی به بانک با توجه به درآمد، تناسب مدت‌زمان لازم برای اخذ وام،	نجفی کانی و همکاران، ۱۳۹۴. محمدی یگانه، ۱۳۹۲. قنبری و نوری، ۱۳۹۶.
روش‌های تأمین مالی	کارآفرینان	سرمایه شخصی، سرمایه خویشاوندان و دوستان، اعتبارات دولتی بانک کشاورزی، صندوق قرض‌الحسنه، صندوق کارآفرینی، پست‌بانک داخل روستاها، تعاونی‌های روستایی، استفاده از روش وام‌دهی گروهی، وام‌دهی صعودی در صورت بازپرداخت مناسب، صندوق‌های مربوط به اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی روستایی و عشایری، کمیته امداد و بهزیستی	یدالهی فارسی و همکاران، ۱۳۹۴. ریاحی و همکاران، ۱۳۹۳. بهات و تامر[16]، ۲۰۱۷. کالوپا و همکاران[17]، ۲۰۱۴.

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

جامعه آماری در این پژوهش، روستاهای دهستان رادکان واقع در شهرستان چناران که با توجه به مطالعات میدانی صورت گرفته از ۲۸ روستایی که در این دهستان واقع شده‌اند. تعداد ۱۳ روستا به جهت دارا بودن کارآفرین، به‌عنوان روستاهای نمونه تعیین شده‌اند که عبارت‌اند از: روستای رادکان، موچنان، قیاس آباد، حکیم‌آباد، خریج، گروه، مغان، چمگرد، بهمن‌جان علیا، دلمه علیا، سوهان، قرق و مریچگان که در سال ۱۳۹۵ دارای جمعیتی برابر با ۹۵۸۶ نفر می‌باشند. با توجه به جدول (۳)، حجم خانوار در روستاهای نمونه برابر ۲۸۷۴ خانوار و حجم نمونه با توجه به فرمول کوکران و با خطای ۰/۰۶ درصد برای خانوارهای روستاهای نمونه برابر با ۲۴۴ نفر عضو اصلی خانوار (پدر یا مادر) می‌باشد و عدد ۷ به‌عنوان پایه در نظر گرفته شده است؛ بنابراین با توجه به نسبت سهم و حجم خانوارهای هر روستا تعداد نمونه‌ها در هر روستا محاسبه شد.

[15]. Nwankwo & Okeke
[16]. Bhatt & Tomer
[17]. Calopa & et.al

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

جدول (۳). روستاهای نمونه و تعداد پرسشنامه‌های تکمیلی

نام روستا	تعداد خانوار	جمعیت کل	متعادل‌سازی	تعداد نمونه
رادکان	۷۸۴	۲۶۰۹	۴۱/۷۳	**۴۹**
موچنان	۵۹۱	۲۰۴۳	۳۱/۴۶	**۳۸**
قیاس آباد	۳۹۵	۱۳۰۲	۲۱/۰۲	**۲۸**
حکیم‌آباد	۲۳۴	۷۷۱	۱۲/۴۵	**۲۰**
خریج	۱۳۱	۴۲۲	۶/۹۷	**۱۴**
گروه /گرو/	۱۲۱	۴۳۲	۶/۴۴	**۱۳**
مغان	۱۲۱	۳۸۴	۶/۴۴	**۱۳**
چمگرد	۱۱۳	۳۶۶	۶/۰۱	**۱۳**
بهمن جان علیا	۸۳	۲۳۲	۴/۴۱	**۱۲**
دلمه علیا	۸۲	۳۲۷	۴/۳۶	**۱۱**
سوهان	۷۸	۲۳۵	۴/۱۵	**۱۱**
قرق	۷۴	۲۳۰	۳/۹۳	**۱۱**
مریچگان	۶۷	۲۳۳	۳/۵۶	**۱۱**
مجموع	۲۸۷۴	۹۵۸۶	۱۵۲/۹۹	**۲۴۴**

مأخذ: (مرکز آمار ملی ایران،۱۳۹۵)

لازم به ذکر است که تعداد ۲۰ پرسشنامه تحت عنوان پرسشنامه کارآفرین روستایی (معرفی شده از سوی سازمان‌های جهاد کشاورزی، فرمانداری، اداره بهزیستی شهرستان چناران) در روستاهای موردبررسی به کمک کارآفرینان تکمیل شده است و تعداد ۹ نفر نیز از میان مردم روستایی به‌عنوان کارآفرین شناسایی شده است در مجموع در این مطالعه تعداد پرسشنامه‌ها ۲۶۴ عدد بوده است. روایی پرسشنامه از طریق ۱۱ نفر از اساتید دانشگاهی در رشته حسابداری، کارآفرینی و برنامه‌ریزی روستایی و همچنین کارشناسان جهاد کشاورزی انجام گرفت. بررسی پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ انجام گرفت که مقدار آن ۰/۸۹ به دست آمد. همان‌طور که مشخص است ضریب پایایی به‌دست‌آمده در حد بالا می‌باشد و این موضوع نشان‌دهنده همبستگی درونی بین شاخص‌ها برای سنجش مفاهیم موردنظر می‌باشد و بدین ترتیب می‌توان گفت که تحقیق از قابلیت اعتماد و یا پایایی لازم برخوردار می‌باشد جدول (۴).

جدول (۴). سنجش پایایی پرسشنامه

پایایی	مقدار آلفا		
کل پرسشنامه	۰/۸۹		
شاخص انگیزه کارآفرینی	۰/۸۲	شاخص رضایتمندی از اعتبارات	۰/۹۰

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

در این بررسی برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مانند توزیع فراوانی، آزمون t تک نمونه‌ای، آزمون t دو نمونه مستقل، همبستگی اسپیرمن، پیرسون، کندال، آزمون دو جمله‌ای در نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

نتایج و بحث

یافته‌ها نشان می‌دهد که در بین نمونه‌ها، افراد با ۳۰-۲۰ سال دارای بیشترین فراوانی (معادل ۳۱/۶ درصد) و روستاییان دارای ۶۱-۷۰ سال (معادل ۵/۱ درصد) دارای کم‌ترین فراوانی هستند. به لحاظ جنسیت اغلب پاسخگویان را نیز مردان

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

تشکیل می‌دهند. در گروه روستاییان ۲۳/۸۳ درصد پاسخگویان در بخش کشاورزی و زنان روستایی که ۲۲/۵۵ درصد پاسخگویان را شامل شده‌اند به خانه‌داری مشغول هستند. در گروه کارآفرینان و کارآفرینان داخل نمونه مردم روستایی ۴۱/۳۸ درصد شغل اصلی خود را کشاورز معرفی نمودند و بعدازآن حدود ۲۰/۶۹ درصد از آن‌ها نیز به حرفه دامداری مشغول می‌باشند. در گروه روستاییان، سطح تحصیلات سیکل و بی‌سواد و کمتر از آن به ترتیب با ۳۷/۹ و ۳۶/۲ درصد بیشترین افراد پرسش‌شونده را تشکیل داده است. درحالی‌که در گروه کارآفرینان، بیشترین سطح تحصیلات مربوط به سیکل با ۴۴/۸ درصد بوده است. از لحاظ تعداد اعضای فعال در فعالیت کارآفرینی بیشترین نسبت افراد حاضر در نمونه (۵۶ درصد) همسر و فرزندان می‌باشد. از کارآفرینان، در خصوص سابقه کارآفرینی و نتیجه آن، سؤال شده است که در جدول (۵) دوطرفه زیر می‌توان سابقه کارآفرینی و نتیجه آن را به‌طور هم‌زمان ملاحظه نمود، همان‌طور که ملاحظه می‌شود به‌غیراز ۲ مورد سایر فعالیت‌های کارآفرینی موفق بوده است که فعالیت کارآفرینی ناموفق با سابقه ۱ ساله اقامتگاه عشایری بوده و فعالیت کارآفرینی ناموفق با سابقه ۵ ساله کارگاه خیاطی بوده است که از دلایل عدم موفقیت در آن‌ها می‌توان به نداشتن سرمایه برای ادامه کار، ترس از شکست در ادامه فعالیت و ایجاد اختلاف بین شرکا می‌باشد. در این بین از دلایلی که باعث شده کارآفرینان دیگر در داخل روستا به فعالیت‌های خود همچنان ادامه دهند می‌توان به مواردی همچون: همراهی همسر و فرزندان در فعالیت‌ها، داشتن سرمایه شخصی در کنار وام و استفاده از آن در صورت لزوم و امکانات اولیه در داخل روستا نسبت به شهرها از لحاظ طبیعی و دسترسی نیز راحت‌تر و مقرون به‌صرفه‌تر است جدول (۵).

جدول (۵). دلایل موفقیت و عدم موفقیت کارآفرینان منطقه

دلایل موفقیت	دلایل عدم موفقیت
همراهی همسر و فرزندان در فعالیت‌ها (خانوادگی)	داشتن سرمایه کافی برای ادامه کار
داشتن سرمایه شخصی در کنار وام	ایجاد اختلاف بین شرکا
ایجاد کارآفرینی در مناطق روستایی نسبت به شهرها	ترس از شکست در ادامه کار
راحت‌تر و مقرون‌به‌صرفه تر است.	کم بودن وام که مانع از راه‌اندازی یک فعالیت اقتصادی درآمدزا می‌شود.

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

همچنین در ارتباط با دریافت وام، تمامی کارآفرینان یا خودشان یا یکی از اعضای خانواده آن‌ها برای کارآفرینی وام دریافت کرده‌اند، اما در گروه مردم عادی روستا، ۳۴/۸ درصد اصلاً وامی نگرفته‌اند. حدود ۹۰ درصد کارآفرینان تمایل به دریافت مجدد وام دارند؛ اما در بین مردم عادی روستا، تنها ۴۱ درصد تمایل به گرفتن وام دوباره دارند جدول (۶).

جدول (۶). درصد دریافت وام نمونه‌ها

		موفق شده‌ام	موفق نشده‌ام
تاکنون موفق به دریافت وام از نهادهای مالی شده‌ام	کارآفرین	۱۰۰	۰/۰
	مردم	۶۵/۲	۳۴/۸

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی اثر اختصاص اعتبارات خرد دولتی

اختصاص اعتبارات خرد دولتی از هر دو گروه کارآفرینان و مردم روستایی موردبررسی قرار گرفته است جدول (۷). میانگین بیشتر کارآفرینان در این رابطه، متوسط بوده و در گروه مردم روستایی اکثراً گزینه کم را اعلام کرده‌اند. به‌جز موارد تحریک و تشویق حس رقابت، انگیزه نوخواهی و روزآمد شدن که میانگین هر دو گروه در سطح متوسط می‌باشد. همچنین تفاوت نظر کارآفرینان و مردم روستا در پاسخ به گویه انگیزه انجام فعالیت اختصاصی جدید در روستا که نظر بیشتر کارآفرینان (۸۵ درصد) گزینه زیاد بوده است، درحالی‌که در گروه مردم اکثراً (۴۰/۳ درصد) گزینه کم انتخاب‌شده است. در گویه‌های علاقه

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

به خوداشتغالی و فعالیت، استقلال فردی در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها و افزایش حس اعتمادبه‌نفس در توانایی انجام کار نیز میانگین‌های کارآفرینان بالاتر از افراد عادی روستا می‌باشد.

جدول (۷). اثر اختصاص اعتبارات خرد دولتی

اعتبارات خرد سبب ... شده	گروه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	میانگین
تمایل به ایجاد کسب‌وکار جدید	کارآفرین	۰/۰	۵/۰	۸۰/۰	۱۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۵/۳	۵۶/۵	۱۴/۳	۳/۹	۰/۰	۲/۰
ایجاد فرصت‌های شغلی برای خانواده	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۸۵/۰	۱۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۷/۳	۴۸/۱	۱۹/۵	۴/۵	۰/۶	۲/۰
ایجاد فرصت‌های شغلی برای روستاییان فاقد شغل	کارآفرین	۰/۰	۱۵/۰	۸۰/۰	۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۳۳/۱	۳۸/۳	۲۰/۱	۶/۵	۱/۹	۲/۰
تحریک و تشویق حس رقابت	کارآفرین	۵/۰	۵۵/۰	۱۵/۰	۲۵/۰	۰/۰	۲/۰
	مردم	۲۵/۳	۴۸/۷	۱۳/۶	۹/۱	۳/۲	۲/۰
انگیزه تنوع‌بخشی به محصولات و فعالیت‌ها	کارآفرین	۰/۰	۱۰/۰	۶۰/۰	۳۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۴/۰	۵۴/۵	۱۱/۷	۸/۴	۱/۳	۲/۰
انگیزه تولید ابزارهای جدید برای تسهیل فعالیت‌ها	کارآفرین	۵/۰	۳۵/۰	۴۵/۰	۱۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۹/۲	۵۱/۳	۱۵/۶	۳/۹	۰/۰	۲/۰
انگیزه تنوع‌بخشی به درآمد خانوار	کارآفرین	۰/۰	۲۰/۰	۶۰/۰	۲۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۲/۱	۵۱/۹	۱۸/۲	۷/۸	۰/۰	۲/۰
انگیزه نوخواهی و روزآمد شدن	کارآفرین	۰/۰	۴۵/۰	۴۵/۰	۱۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۳۳/۸	۴۳/۵	۱۵/۶	۴/۵	۲/۶	۲/۰
استفاده از نهاده‌های جدید (سموم و بذر اصلاح‌شده) در کشاورزی	کارآفرین	۵/۰	۱۵/۰	۷۵/۰	۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۷/۸	۲۲/۱	۵۶/۵	۱۱/۰	۲/۶	۳/۰
انگیزه افزایش راندمان و بهره‌وری تولید	کارآفرین	۰/۰	۱۰/۰	۸۵/۰	۵/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۷/۸	۴۴/۸	۳۹/۰	۷/۱	۱/۳	۲/۰
انگیزه انجام فعالیت اختصاصی جدید در روستا	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۱۵/۰	۸۵/۰	۰/۰	۴/۰
	مردم	۹/۱	۴۰/۳	۳۷/۷	۷/۸	۵/۲	۲/۰
استقلال فردی در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۱۵/۰	۷۵/۰	۱۰/۰	۴/۰
	مردم	۱۱/۰	۲۲/۷	۴۲/۲	۲۱/۴	۲/۶	۳/۰
علاقه به خوداشتغالی و فعالیت	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۳۵/۰	۴۰/۰	۲۵/۰	۴/۰
	مردم	۵/۲	۲۰/۸	۵۰/۶	۱۶/۹	۶/۵	۳/۰
افزایش حس اعتمادبه‌نفس در توانایی انجام کار	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۶۰/۰	۴۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۶/۵	۲۸/۶	۴۱/۶	۱۶/۲	۷/۱	۳/۰
اشتیاق به انجام کارهای بزرگ	کارآفرین	۰/۰	۱۵/۰	۷۵/۰	۱۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۲۰/۱	۵۱/۳	۱۷/۵	۹/۱	۱/۹	۲/۰
انگیزه استفاده از توان‌های محیطی روستا و منطقه	کارآفرین	۰/۰	۵/۰	۸۵/۰	۱۰/۰	۰/۰	۳/۰
	مردم	۱۶/۹	۳۹/۶	۳۲/۵	۸/۴	۲/۶	۲/۰

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

میزان رضایت‌مندی از اعتبارات خرد برای فعالیت‌های کارآفرینانه

برای این منظور تعداد ۱۱ گویه در ارتباط با میزان رضایتمندی از اعتبارات خرد در دو گروه کارآفرینان و مردم موردبررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که در گویه کافی‌بودن مبلغ اعتبارات نظر بیشتر کارآفرینان (۴۰ درصد) گزینه تقریباً بوده است، درحالی‌که اکثریت مردم روستا (۶۵/۶ درصد) گزینه کاملاً مخالف را انتخاب کرده‌اند. همچنین در رابطه با گویه امکان دسترسی آسان به اعتبارات، حمایت‌های بیمه‌ای از کارآفرین، افزایش پس‌انداز در خانواده، مناسب بودن درآمد برای دریافت وام و ایجاد کارآفرینی، تناسب میان اقساط پرداختی به بانک‌ها با توجه به درآمد و متناسب بودن طول و زمان دریافت اعتبارات از نهادها و همچنین رضایت از مدت‌زمان بازپرداخت بین اقساط هر دو گروه مخالفت خود را اعلام نموده‌اند. بیشتر کارآفرینان (۶۵ درصد) مخالفت کامل خود را نسبت به رضایتمندی استفاده از روش وام‌دهی فردی اعلام کرده‌اند، درحالی‌که در گروه مردم نیز اکثریت روستاییان (۶۴/۳ درصد) با انتخاب گزینه کاملاً مخالف عدم رضایتمندی خود را در وام‌دهی فردی بیان داشته‌اند. در گویه رضایتمندی استفاده از روش وام‌دهی گروهی، نظر بیشتر کارآفرینان (۴۵ درصد) گزینه تقریباً راضی بوده است، درحالی‌که در گروه مردم اکثراً (۵۰/۴ درصد) گزینه موافق انتخاب شده است. در گویه افزایش قدرت ریسک‌پذیری، نظر بیشتر کارآفرینان (۵۰ درصد) گزینه تقریباً بوده است، درحالی‌که اکثریت مردم (۴۸/۴ درصد) مخالفت خود را بیان داشته‌اند جدول (۸).

جدول (۸). میزان رضایت‌مندی از اعتبارات خرد برای فعالیت‌های کارآفرینانه

شاخص	گروه	کاملاً مخالف	مخالف	تقریباً	موافق	کاملاً موافق	میانگین
کافی بودن مبلغ اعتبارات	کارآفرین	۲۰/۰	۳۵/۰	۴۰/۰	۵/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۶۵/۶	۲۴/۶	۹/۸	۰	۰	۱/۰۰
امکان دسترسی آسان به اعتبارات	کارآفرین	۴۰/۰	۶۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۶۶/۴	۲۸/۷	۴/۹	۰	۰	۱/۰۰
حمایت‌های بیمه‌ای از کارآفرین	کارآفرین	۳۰/۰	۴۵/۰	۲۵/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۷۵/۴	۱۷/۶	۶/۱	۰/۸	۰	۱/۰۰
رضایتمندی استفاده از روش وام‌دهی فردی	کارآفرین	۶۵/۰	۳۵/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۱/۰۰
	مردم	۶۴/۳	۲۸/۳	۱/۶	۴/۵	۱/۲	۱/۰۰
رضایتمندی استفاده از روش وام‌دهی گروهی	کارآفرین	۰/۰	۰/۰	۴۵/۰	۴۵/۰	۱۰/۰	۴/۰۰
	مردم	۲/۰	۱/۲	۱۶/۰	۵۰/۴	۳۰/۳	۴/۰۰
افزایش پس‌انداز در خانواده	کارآفرین	۵/۰	۸۰/۰	۱۰/۰	۵/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۱۷/۲	۶۳/۵	۱۶/۰	۳/۳	۰/۰	۲/۰۰
مناسب بودن درآمد برای دریافت وام و ایجاد کارآفرینی	کارآفرین	۰/۰	۸۵/۰	۱۵/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۳۲/۸	۵۰/۰	۱۳/۱	۳/۷	۰/۴	۲/۰۰
افزایش قدرت ریسک‌پذیری	کارآفرین	۱۵/۰	۲۵/۰	۵۰/۰	۱۰/۰	۰/۰	۳/۰۰
	مردم	۲۷/۵	۴۸/۴	۱۶/۸	۷/۴	۰/۰	۲/۰۰
متناسب بودن طول و زمان دریافت اعتبارات از نهادها	کارآفرین	۳۰/۰	۶۰/۰	۱۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۵۱/۶	۳۵/۷	۷/۴	۳/۷	۱/۶	۱/۰۰
رضایت از مدت‌زمان بازپرداخت بین اقساط	کارآفرین	۱۵/۰	۴۵/۰	۴۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۳۷/۳	۴۲/۶	۱۷/۲	۱/۶	۱/۲	۲/۰۰
تناسب میان اقساط پرداختی به بانک‌ها با توجه به درآمد	کارآفرین	۰/۰	۷۰/۰	۳۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۰۰
	مردم	۴۱/۸	۴۵/۹	۸/۶	۱/۶	۲/۰	۲/۰۰

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

بررسی نرمال بودن متغیرها

در ادامه برای انجام آزمون‌های آماری، ابتدا نرمال‌بودن داده‌ها موردبررسی قرار گرفت. با توجه به مقیاس متغیرها (نسبی-فاصله‌ای)، جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها از روش چولگی و کشیدگی استفاده شد. طبق این روش، اگر میزان خطا کوچک‌تر از ۲- و بزرگ‌تر از ۲+ باشد، در آن صورت فرض نرمال بودن توزیع داده‌ها رد می‌شود. نتایج بیانگر نرمال‌بودن متغیرها و شاخص‌های تحقیق می‌باشد. مقادیر کم‌تر از ۲ برای قد مطلق ضریب چولگی و مقادیر قدرمطلق کم‌تر از ۳ برای ضرایب کشیدگی به لحاظ نرمال‌بودن متغیرها قابل‌قبول هستند. متغیر موردبررسی در هر دو گروه کارآفرینان و مردم، دارای مقادیر ضرایب کشیدگی و ضرایب چولگی در محدوده مذکور می‌باشد و لذا نرمال‌بودن آن‌ها مورد تأیید قرار می‌گیرد؛ بنابراین مقایسه میانگین با عدد ۳ در هر گروه با استفاده از آزمون پارامتری t تک نمونه‌ای انجام می‌شود جدول (۹).

جدول (۹). بررسی نرمال بودن شاخص انگیزه کارآفرینی

	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	کمترین	بیشترین	نتیجه آزمون
مردم (نمونه)	۲/۲۸	۰/۵۸	۱/۱۳	۰/۹۷	۱/۳۱	۴/۳۱	تأیید نرمال
کارآفرینان	۳/۱۳	۰/۳۲	۰/۳۷	۰/۱۹-	۲/۶۳	۳/۷۵	تأیید نرمال

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

مقایسه انگیزه‌های کارآفرینی بین دو گروه پاسخگویان

با استفاده از آزمون t دو نمونه مستقل تفاوت میانگین انگیزه کارآفرینی در بین دو گروه مردم روستایی مرد و زن موردبررسی قرار گرفت. نتایج آزمون گویای آن است که در گروه مردم روستایی به دلیل عدم معنی‌داری آزمون لون (۰/۴۵۵) با سطح خطای ۰/۵۴ (سطح معنی‌داری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است) می‌توان فرض مبنی بر برابری انگیزه کارآفرینی بین مردان و زنان پذیرفته می‌شود. در آزمون t بر مبنای همین برابری می‌توان چنین بیان کرد که میانگین انگیزه کارآفرینی بین زنان و مردان روستایی یکسان است. میانگین انگیزه کارآفرینی بین مردان ۲/۲۳ و زنان ۲/۲۸ است در نتیجه انگیزه کارآفرینی زنان و مردان روستایی از میانگین مشابهی برخوردار است. در گروه کارآفرینان روستایی نیز به دلیل عدم معنی‌داری آزمون لون (۰/۱۵۳) با سطح خطای ۰/۱۵ (سطح معنی‌داری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است) و هم‌چنین در آزمون t می‌توان فرض را بر مبنای برابری انگیزه کارآفرینی بین زنان و مردان کارآفرین قرار داد؛ بنابراین می‌توان چنین بیان نمود که میانگین انگیزه کارآفرینی بین زنان و مردان کارآفرین یکسان است. با توجه به میانگین انگیزه کارآفرینی بین مردان کارآفرین ۲/۹۰ و زنان کارآفرین ۳/۲۹ است که این نشان دهنده این است که انگیزه کارآفرینی مردان و زنان کارآفرین از میانگین مشابهی برخوردارند جدول (۱۰).

جدول (۱۰). مقایسه انگیزه کارآفرینی در دو گروه نمونه پاسخگویان با استفاده از آزمون t دو نمونه مستقل

شاخص	گروه		میانگین	انحراف معیار	آماره t	درجه آزادی	آزمون لون	سطح معناداری آزمون t
انگیزه کارآفرینی	مردم روستایی	مرد	۲/۲۳	۰/۵۲	-۰/۶۱	۲۳۳	۰/۴۵۵	۰/۵۴
		زن	۲/۲۸	۰/۵۷	-۰/۵۸	۲۳۳		۰/۵۴
انگیزه کارآفرینی	کارآفرینان	مرد	۲/۹۰	۰/۸۱	-۱/۴۷	۲۷	۰/۱۵۳	۰/۱۵
		زن	۳/۲۹	۰/۴۰	-۱/۷۱	۲۷		۰/۱۵

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی رابطه بین رضایتمندی از اعتبارات خرد با انگیزه کارآفرینی پاسخگویان

بررسی رابطه بین انگیزه کارآفرینی با رضایتمندی از اعتبارات خرد در بین کارآفرینان و مردم روستاهای موردمطالعه نشان داد که در گروه کارآفرینان بین انگیزه کارآفرینی و میزان رضایتمندی رابطه مستقیم با شدت رابطه قوی وجود دارد. ازاین‌رو می‌توان گفت که با افزایش رضایتمندی کارآفرینان از اعتبارات خرد به نسبت انگیزه کارآفرینی آنان نیز افزایش می‌یابد. در

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

گروه مردم روستایی نیز به دلیل سطح معناداری به‌دست‌آمده برابر با ۰/۲۸ به‌دست‌آمده است که بسیار بیشتر از مقدار مفروض ۰/۰۵ است. در نتیجه بین انگیزه کارآفرینی و میزان رضایتمندی رابطه معناداری وجود ندارد و با توجه به اینکه بین دو متغیر همبستگی وجود ندارد، شدت و جهت رابطه موردبررسی قرار نمی‌گیرد جدول (۱۱).

جدول (۱۱). رابطه بین رضایت‌مندی از اعتبارات خرد با انگیزه کارآفرینی

انگیزه کارآفرینی	همبستگی پیرسون		
۰/۶۵۹	همبستگی	کارآفرینان	رضایت‌مندی از اعتبارات خرد
۰/۰۰	میزان معناداری		
۰/۲۰۵	همبستگی	مردم	
۰/۲۸	میزان معناداری	روستایی	

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی رابطه بین متغیر سن با انگیزه کارآفرینی مردم روستایی و کارآفرینان

نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیر سن و انگیزه کارآفرینی دو گروه کارآفرینان و مردم روستا نشان داد که با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده برای گروه مردم (sig = ۰/۱۲۵) و کارآفرینان (sig = ۰/۱۶۲) این مقادیر بیشتر از مقدار مفروض (۰/۰۵) است. در نتیجه بین متغیر سن و انگیزه کارآفرینی مردم روستایی و کارآفرینان رابطه معناداری وجود ندارد جدول (۱۲).

جدول (۱۲). رابطه بین سن پاسخگویان با انگیزه کارآفرینی

انگیزه کارآفرینی	همبستگی پیرسون		
-۰/۰۹۹	همبستگی	مردم روستا	سن پاسخگویان
۰/۱۲۵	میزان معناداری		
۰/۳۲۵	همبستگی	کارآفرینان	
۰/۱۶۲	میزان معناداری		

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی رابطه بین متغیر تحصیلات با انگیزه کارآفرینی مردم روستایی و کارآفرینان

همبستگی اسپیرمن و کندال بین متغیر تحصیلات با انگیزه کارآفرینی مردم روستایی و کارآفرینان نشان داد که با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده در گروه مردم روستا (sig = ۰/۰۰) کمتر از ۰/۰۵ است. در نتیجه بین متغیر تحصیلات مردم روستایی با انگیزه کارآفرینی آن‌ها رابطه معناداری وجود دارد که شدت آن ضعیف می‌باشد. در گروه کارآفرینان به دلیل اینکه تعداد نمونه‌ها کمتر از ۳۰ نفر می‌باشد از آزمون همبستگی کندال استفاده شده است. با توجه به سطح معناداری به‌دست‌آمده (۰/۰۰ کمتر از مقدار ۰/۰۵) است. در نتیجه بین تحصیلات با انگیزه کارآفرینی در گروه کارآفرینان رابطه وجود دارد که شدت آن ضعیف می‌باشد جدول (۱۳).

جدول (۱۳). رابطه بین تحصیلات با انگیزه کارآفرینی پاسخگویان

انگیزه کارآفرینی	همبستگی اسپیرمن		
۰/۳۱۱	همبستگی	مردم روستا	تحصیلات پاسخگویان
۰/۰۰	میزان معناداری		
انگیزه کارآفرینی	همبستگی کندال		
۰/۳۹۰	همبستگی	کارآفرینان	تحصیلات پاسخگویان
۰/۰۰	میزان معناداری		

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

بررسی میانگین اثر اعتبارات بر شاخص انگیزه کارآفرینی به تفکیک روستاها

به‌منظور مقایسه میانگین نظرات پاسخگویان (کارآفرینان و مردم روستا) در خصوص تأثیر اختصاص اعتبارات خرد دولتی بر انگیزه‌های کارآفرینی در محیط روستایی، مقایسه میانگین این متغیر به کمک آزمون t با عدد۳ (حد وسط) انجام شد. در گروه کارآفرینان مشاهده می‌شود که میزان معناداری تقسیم‌بر ۲ این آزمون بیشتر از ۰/۰۵ بوده و آماره t مثبت است، لذا می‌توان گفت میانگین متغیر موردبررسی بیشتر از متوسط (۳) است، در گروه مردم روستا به تفکیک روستا ملاحظه می‌شود که میزان معناداری در تمامی روستاها تقسیم‌بر ۲ این آزمون کمتر از ۰/۰۵ بوده و آماره t منفی و میانگین متغیر کمتر از ۳ است، لذا می‌توان گفت میانگین متغیر موردبررسی کمتر از متوسط (۳) است. لذا می‌توان چنین بیان نمود که انگیزه کارآفرینی در بین مردم روستای رادکان نسبت به روستاهای دیگر بیشتر می‌باشد جدول (۱۴).

جدول (۱۴). نتایج مقایسه میانگین متغیر تأثیر اختصاص اعتبارات خرد دولتی بر انگیزه‌های کارآفرینی با عدد ۳

گروه	نام روستا	میانگین	انحراف معیار	آماره t	درجه آزادی	میزان معناداری
مردم روستایی	رادکان	۲/۸۱	۰/۵۸	-۲/۰۳	۴۰	۰/۰۴
	موچنان	۲/۵۷	۰/۶۸	-۳/۷۷	۳۶	۰/۰۰
	قیاس آباد	۲/۰۴	۰/۲۹	-۱۶/۹۸	۲۷	۰/۰۰
	حکیم‌آباد	۲/۱۳	۰/۳۱	-۱۲/۱۹	۱۹	۰/۰۰
	خریج	۲/۱۱	۰/۲۱	-۱۵/۳۸	۱۳	۰/۰۰
	گروه	۱/۸۵	۰/۱۶	-۲۵/۵۰	۱۲	۰/۰۰
	مغان	۲/۰۸	۰/۳۲	-۱۰/۰۹	۱۲	۰/۰۰
	چمگرد	۲/۱۳	۰/۲۲	-۱۳/۴۹	۱۲	۰/۰۰
	بهمن جان	۱/۸۴	۰/۱۵	-۲۵/۹۶	۱۱	۰/۰۰
	دلمه علیا	۲/۱۶	۰/۳۸	-۷/۲۲	۱۰	۰/۰۰
	سوهان	۲	۰/۲۳	-۱۳/۹۸	۱۰	۰/۰۰
	قرق	۱/۸۹	۰/۲۵	-۱۴/۵۹	۱۰	۰/۰۰
	مریچگان	۱/۸۰	۰/۱۷	-۲۲/۵۴	۱۰	۰/۰۰
کارآفرینان روستایی	کارآفرینان	۳/۰۵	۰/۷۰	۰/۳۹	۲۸	۰/۶۹

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی شاخص رضایتمندی از اختصاص اعتبارات خرد دولتی

با توجه به مقیاس متغیرها (نسبی- فاصله‌ای)، جهت بررسی نرمال‌بودن داده‌ها از روش چولگی و کشیدگی استفاده شده است. از آنجائی که مقادیر کم‌تر از ۲ برای قدر مطلق ضریب چولگی و مقادیر قدر مطلق کم‌تر از ۳ برای ضرایب کشیدگی به لحاظ نرمال‌بودن متغیرها قابل‌قبول هستند، بنابراین متغیر موردبررسی در هر دو گروه کارآفرینان و مردم، دارای مقادیر ضرایب کشیدگی و ضرایب چولگی در محدوده مذکور می‌باشد و لذا نرمال بودن آن‌ها مورد تأیید قرار می‌گیرد جدول (۱۵).

جدول (۱۵). بررسی نرمال‌بودن شاخص رضایتمندی پاسخگویان از اختصاص اعتبارات خرد

	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	کمترین	بیشترین	نتیجه آزمون
مردم (نمونه)	۱/۹۱	۰/۴۵	۱/۳۰	۱/۳۲	۱/۱۸	۳/۶۴	تأیید نرمال
کارآفرینان	۲/۱۹	۰/۳۵	۰/۰۴	-۱/۲۱	۱/۶۴	۲/۷۳	تأیید نرمال

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

مقایسه رضایتمندی از اعتبارات خرد در دو گروه نمونه زنان و مردان

با استفاده از آزمون t دو نمونه مستقل تفاوت میانگین رضایتمندی از اعتبارات خرد را در بین دو گروه مردم روستایی مرد و زن را نشان می‌دهد. نتایج آزمون گویای آن است که در گروه مردم روستایی که موفق به دریافت وام شده‌اند به دلیل معنی‌داری آزمون لون (۰/۰۰۲) با سطح خطای ۰/۰۰ (سطح معنی‌داری کوچک‌تر از ۰/۰۵ است) فرض مبنی بر عدم برابری رضایتمندی از اعتبارات خرد بین مردان و زنان پذیرفته می‌شود. در آزمون t بر مبنای همین عدم برابری می‌توان چنین بیان کرد که میانگین رضایتمندی بین زنان و مردان روستایی متفاوت است. رضایتمندی بین مردان روستایی ۱/۹۰ و زنان روستایی ۲/۲۵ از میانگین متفاوتی برخوردار است. در گروه کارآفرینان روستایی نیز به دلیل عدم معنی‌داری آزمون لون (۰/۹۱۹) با سطح خطای ۰/۱۷ (سطح معنی‌داری این آزمون از ۰/۰۵ بزرگ‌تر می‌باشد) و هم‌چنین در آزمون t می‌توان فرض را بر مبنای برابری رضایتمندی از اعتبارات کارآفرینی بین زنان و مردان کارآفرین قرار داد؛ بنابراین می‌توان چنین بیان نمود که میانگین رضایتمندی از اعتبارات کارآفرینی بین زنان و مردان کارآفرین یکسان است. با توجه به جدول میانگین، رضایتمندی بین مردان کارآفرین ۲/۲۳ و زنان کارآفرین ۲/۴۷ است که نشان دهنده این است که رضایتمندی زنان و مردان کارآفرین از میانگین مشابهی برخوردار است جدول (۱۶).

جدول (۱۶). مقایسه رضایتمندی از اعتبارات خرد بین زنان و مردان نمونه با استفاده از آزمون t دو نمونه مستقل

شاخص	گروه		میانگین	انحراف معیار	آماره t	درجه آزادی	آزمون لون	سطح معناداری آزمون t
رضایتمندی از اعتبارات	مردم روستایی	مرد	۱/۹۰	۰/۳۷	-۳/۳۳	۱۴۴	۰/۰۰۲	۰/۰۰
		زن	۲/۲۵	۰/۶۱	-۲/۳۱	۱۴۴		۰/۰۰
رضایتمندی از اعتبارات	کارآفرینان	مرد	۲/۲۳	۰/۴۵	-۱/۴۰	۲۷	۰/۹۱۹	۰/۱۷
		زن	۲/۴۷	۰/۴۶	-۱/۴۰	۲۷		۰/۱۷

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

بررسی روش‌های تأمین مالی کارآفرینان روستایی با استفاده از آزمون دوجمله‌ای (Binomial Test)

در روش تأمین مالی برای کارآفرینان که در مقیاس اسمی دو مقوله‌ای سنجیده شد، از آزمون نسبت دو جمله‌ای استفاده گردید. در این آزمون، درصد انتخاب دو گزینه با یکدیگر مقایسه می‌شود، اگر پی مقدار کمتر از ۰/۰۵ باشد، فرض صفر مبنی بر برابری درصد دو گزینه رد می‌شود. بر اساس نتایج آزمون دو جمله‌ای، مقدار کمتر از ۰/۰۵ بوده و لذا فرضیه صفر مبنی بر اهمیت یکسان روش‌ها، رد می‌شود، بر اساس میانگین به‌دست‌آمده می‌توان نتیجه گرفت که سرمایه شخصی و پست‌بانک مهم‌ترین روش تأمین مالی و صندوق کارآفرینی، صندوق قرض‌الحسنه، تعاونی روستایی و صندوق مربوط به اتحادیه کم‌اهمیت‌ترین روش تأمین مالی است جدول (۱۷).

جدول (۱۷). مهم‌ترین روش تأمین مالی کارآفرینی

شاخص‌ها	استفاده کرده‌ام	استفاده نکرده‌ام	نسبت	معناداری	نتیجه
سرمایه شخصی	۰/۸۳	۰/۱۷	۰/۵۰	۰/۰۰۰	بیشتر استفاده شده
سرمایه خویشاوندان و دوستان	۰/۴۸	۰/۵۲	۰/۵۰	۰/۱	بیشتر استفاده‌نشده
اعتبارات دولتی بانک کشاورزی	۰/۳۸	۰/۶۲	۰/۵۰	۰/۲۶۵	بیشتر استفاده‌نشده
صندوق قرض‌الحسنه	۰/۰۰	۱۰۰/۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰	اصلاً استفاده‌نشده
صندوق کارآفرینی	۰/۳	۰/۹۷	۰/۵۰	۰/۰۰۰	بیشتر استفاده‌نشده

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

پست‌بانک	۰/۹۷	۰/۳	۰/۵۰	۰/۰۰۰	بیشتر استفاده شده
تعاونی روستای	۰/۰۰	۱۰۰/۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰	اصلاً استفاده‌نشده
صندوق مربوط به اتحادیه و شرکت تعاونی روستایی	۰/۰۰	۱۰۰/۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰	اصلاً استفاده‌نشده
کمیته امداد و بهزیستی	۰/۱۷	۰/۸۳	۰/۵۰	۰/۰۰۱	بیشتر استفاده‌نشده

مأخذ: (یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۸)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

امروزه اکثر مردم به‌ویژه در مناطق روستایی از دسترسی به خدمات مالی چه در قالب تسهیلات و یا پس‌انداز محروم هستند. در این شرایط راه‌اندازی یک کسب‌وکار بسیار سخت می‌باشد. به همین دلیل عدم دسترسی کارآفرینان به نهادهای مالی موجب محدود شدن شکل‌گیری کسب‌وکارهای جدید می‌شود؛ بنابراین اعتبارات خرد راهی برای توانمندسازی افراد می‌باشد؛ اعتبارات خرد در واقع می‌تواند انگیزه کارآفرینی را در میان افرادی که به فکر راه‌اندازی کسب‌وکار در مناطق روستایی هستند را تقویت کند. لذا دولت‌ها تلاش می‌کنند تا شرایط لازم را برای دسترسی کارآفرینان و افراد خلاق به منابع اولیه مالی فراهم شود که در محیط‌های روستایی با نام اعتبارات خرد می‌باشد. بر این اساس تمرکز این مطالعه بر روی نقش اعتبارات خرد دولتی در توسعه کارآفرینی روستایی می‌باشد. برای این منظور جهت سنجش میانگین شاخص اختصاص اعتبارات خرد بر انگیزه کارآفرینی روستایی از ۱۶ مؤلفه استفاده شده است. بررسی‌ها نشان داد که مؤلفه انگیزه انجام فعالیت اختصاصی جدید در روستا و استقلال فردی در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها و علاقه به خوداشتغالی و فعالیت در گروه کارآفرینان از میانگین بالایی برخوردار است و مؤلفه استفاده از نهاده‌های جدید در کشاورزی، استقلال فردی در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها و علاقه به خوداشتغالی و فعالیت در گروه مردم روستایی دارای میانگین بیشتری است. همچنین در شاخص احساس رضایتمندی استفاده از اعتبارات خرد با ۱۱ مؤلفه موردبررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که مؤلفه رضایتمندی استفاده از روش وام‌دهی فردی با میانه عدد ۴ در دو گروه کارآفرینان و مردم روستا بیشتر از حد متوسط است. در بین روستاهای موردبررسی، بیشترین انگیزه کارآفرینی مردم، در روستای رادکان می‌باشد. بررسی انگیزه کارآفرینی در دو گروه زنان و مردان نشان داد که زنان و مردان کارآفرین انگیزه یکسانی در انجام فعالیت کارآفرینی دارند. همچنین، با توجه به نتایج به‌دست‌آمده (سطح معناداری ۰/۲۸) می‌توان گفت که در منطقه موردمطالعه اعتبارات خرد نقش کم‌رنگی دارد و مردم روستایی به دلیل وجود موانع و محدودیت‌هایی از جمله: کافی‌نبودن مقدار وام، طولانی‌بودن فرآیند اخذ وام، بهره و سود زیاد بانک‌ها، پیچیدگی امور اداری و بانک و... احساس رضایت چندانی از اعتبارات خرد دولتی ندارند و حتی اغلب آن‌ها با داشتن انگیزه کارآفرینی و نداشتن سرمایه اولیه و کمکی نتوانسته‌اند کسب‌وکاری را برای خود و خانواده و سایر افراد فراهم کنند. بیشترین روش تأمین مالی استفاده شده در روستاها برای کارآفرینی، عبارت‌اند از سرمایه شخصی و پست‌بانک مهم‌ترین روش تأمین مالی می‌باشد. نتایج پژوهش حاضر عمدتاً با یافته‌های محمدی یگانه و همکاران (۱۳۸۹) همسو بوده اما با مطالعه بریمانی و همکاران (۱۳۹۱) ناهمسو می‌باشد.

بر اساس یافته‌ها می‌توان پیشنهادهای زیر را ارائه کرد: افزایش مبلغ وام در زمینه دامداری و کشاورزی به علت پرهزینه بودن این مشاغل؛ توجه به توزیع عادلانه وام در بین همه متقاضیان روستایی؛ ارائه وام‌های کم‌بهره و دوره‌های بازپرداخت بلندمدت برای روستاییان که کسب‌وکارهای جدیدی را راه‌اندازی نمایند؛ اطلاع‌رسانی به‌موقع و دقیق از چگونگی دریافت وام، میزان وام و ...؛ از بین بردن قوانین دست و پاگیر برای پرداخت و توزیع وام و ایجاد تنوع‌بخشی بیشتر به آن‌ها.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

منابع

افتخاری، عبدالرضا رکن‌الدین؛ سجاسی قیداری، حمدالله (۱۳۸۹). *توسعه روستایی با تأکید بر کارآفرینی (تعاریف، دیدگاه‌ها و تجربیات)*. تهران: انتشارات سمت.

افتخاری، عبدالرضا رکن‌الدین؛ طاهرخانی، مهدی؛ سجاسی قیداری، حمدالله (۱۳۸۸). تحلیل ابعاد و عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی کشاورزی مناطق روستایی: مطالعه موردی روستاهای شهرستان خدابنده. *فصلنامه روستا و توسعه*، ۱۲ (۳)، ۷۲-۴۳.

آقاجانی، حسنعلی؛ عباسقلی‌پور، محسن؛ فهیمی‌راد، محدثه (۱۳۹۲). تبیین روش‌های تأمین مالی طرح‌های کارآفرینانه: مطالعه موردی تعاون‌گران استان مازندران. *فصلنامه رشد فناوری*، ۹ (۳۶)، ۳۶-۲۹.

بت شکن، محمد هاشم؛ سیف الدینی، جلال (۱۳۸۹). کسب‌وکارها و منابع تأمین مالی متناسب با آن‌ها. *مجله اقتصادی*، ۱۰ (۹)، ۱۱۶-۸۷.

بختیاری، صادق؛ پاسبان، فاطمه (۱۳۸۳). نقش اعتبارات بانکی در توسعه فرصت‌های شغلی: مطالعه موردی بانک کشاورزی ایران. *اقتصاد کشاورزی و توسعه*، ۱۲ (۴۶)، ۱۰۵-۷۳.

بریمانی، فرامرز؛ نیک منش، زهرا؛ خداوردی لو، ثریا (۱۳۹۱). بررسی نقش اعتبارات خرد در توانمندی زنان روستایی نمونه موردی: دهستان لکستان شهرستان سلماس. *فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۱ (۱)، ۸۲-۶۹.

تقدیسی، احمد؛ توکلی، جعفر؛ عبدی، عرفان (۱۳۹۶). ارزیابی نقش اعتبارات خرد صندوق کارآفرینی امید بر کارآفرینی روستایی؛ شهرستان ثلاث باباجانی، استان کرمانشاه. همایش ملی بررسی راهکارهای مدیریت توسعه کارآفرینی روستایی در ایران، ۳۰ فرودین، دانشگاه حکیم سبزواری.

حسن‌زاده، علی؛ ازوجی، علاءالدین؛ قویدل، صالح (۱۳۸۵). بررسی آثار اعتبارات خرد در کاهش فقر و نابرابری‌های درآمدی. *فصلنامه اقتصاد اسلامی*، ۶ (۲۱)، ۶۹-۴۵.

رحمانی، مریم؛ رفیع پور گاوگانی، سعید؛ زندرضوی، سیامک؛ ادیبی، مهدی؛ ربانی، علی (۱۳۸۹). اثر اعتبارات خرد بر مدیریت بحران: مطالعه موردی صندوق اعتبارات خرد زنان روستای پشترود بم. *فصلنامه روستا و توسعه*، ۱۳ (۳)، ۸۳-۵۱.

رضوانی، محمدرضا؛ دربان آستانه، علیرضا؛ احمدآبادی، حسن (۱۳۹۴). تحلیل اثرات اعتبارات خرد بر پایداری اقتصاد روستایی (مورد مطالعاتی: اعتبارات صندوق کارآفرینی امید در شهرستان نیشابور). *مجله جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای*، ۱۳ (۱)، ۲۳۳-۲۰۹.

رضوانی، محمدرضا؛ نجارزاده، محمد (۱۳۸۷). بررسی و تحلیل زمینه‌های کارآفرینی روستاییان در فرآیند توسعه نواحی روستایی (دهستان براآن جنوبی شهرستان اصفهان). *توسعه کارآفرینی*، ۱ (۲)، ۱۸۲-۱۶۱.

ریاحی، پریسا؛ امیری، معصومه؛ خدامی، ملیحه؛ آرون، ثریا؛ صادقی، سولماز (۱۳۹۳). طراحی شیوه‌های مختلف تأمین مالی مردم‌نهاد کارآفرینی. *وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال*، ۳۷-۱.

زرین، محمدعلی (۱۳۹۵). *بررسی دلایل عدم گرایش کارآفرینان به استفاده از تأمین مالی جمعی (مطالعه موردی: مراکز رشد، پارک‌های علمی- فناوری و بنیاد نخبگان استان تهران)*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزش عالی ارشاد دماوند. تهران.

سجاسی قیداری، حمدالله؛ شایان، حمید؛ نوربخش رزمی، زهرا (۱۳۹۴). تحلیل نقش کارآفرینی فعالیت‌های غیرکشاورزی در ارتقاء کیفیت زندگی روستاییان مورد: روستاهای بخش شاندیز شهرستان بینالود. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*. ۴ (۱۲)، ۵۵-۷۶.

سعیدی، معصومه؛ چهارسوقی امین، حامد؛ مؤمنی هلالی، هادی؛ نوروزی، علیرضا؛ واحدی، مرجان (۱۳۹۶). بررسی نقش صندوق اعتبارات خرد بر توانمندسازی اقتصادی زنان روستایی (موردپژوهشی: شهرستان چرداول، استان ایلام). *فصلنامه مطالعات اجتماعی و روان‌شناختی زنان*، ۱۵ (۴)، ۱۷۵-۱۴۹.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]

[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]

[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

شاردری، اسلام (۱۳۹۵). *عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی روستایی در حوزه گردشگری روستایی در چابهار*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سیستان و بلوچستان. زاهدان.

صیدایی، سید اسکندر؛ صادقی، حجت ا... (۱۳۹۳). *کارآفرینی و برنامه‌ریزی توسعه روستایی*. اصفهان: انتشارات دارخوین.

علوی زاده، امیرمحمد (۱۳۹۶). کارآفرینی و نقش آن در توسعه پایدار روستایی؛ مطالعه موردی: استان ایلام. *فصلنامه علمی- ترویجی فرهنگ ایلام*، ۱۸ (۵۶ و ۵۷)، ۱۷۰-۱۵۴.

علی توکلی، فاطمه؛ موحدی، رضا (۱۳۹۵). نقش اعتبارات خرد در توسعه کارآفرینی زنان روستایی. *نشریه مطالعات کارآفرینی و توسعه پایدار کشاورزی*، ۳ (۳)، ۵۵-۳۹.

فراهانی، حسین؛ رسولی‌نیا، زکیه؛ صادقی سراسکانرود، زهرا (۱۳۹۳). عوامل اثرگذار بر رشد کارآفرینی در نواحی روستایی؛ موردمطالعه: دهستان جابر انصار در شهرستان آبدانان. *فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی*،۳ (۹)، ۱۶-۱.

فلاح حقیقی، نگین (۱۳۹۴)، میکرو کارآفرینی و توانمندسازی زنان روستایی: چالش‌های پیش رو. *نشریه مطالعات کارآفرینی و توسعه پایدار کشاورزی*، ۲ (۱)، ۱۴۵-۱۲۵.

قنبری، یوسف؛ نوری، راضیه (۱۳۹۶). ارزیابی تأثیر اعتبارات خرد کمیته امداد بر ماندگاری جمعیت در نواحی روستایی، مطالعه موردی: شهرستان خمین. *فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی*، ۱۷ (۶۵)، ۱۹۸- ۱۷۷.

محمدی یگانه، بهروز (۱۳۹۲). توسعه کارآفرینی و نقش آن در هزینه اعتبارات فردی و گروهی کشاورزی استان زنجان، *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۲ (۴)، ۵۷-۴۳.

محمدی یگانه، بهروز؛ چراغی، مهدی؛ عظیمی گهراز، زهرا (۱۳۸۹). نقش اعتبارات خرد در توسعه کارآفرینی روستایی. اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، نوآوری و کارآفرینی، ۲۷ و ۲۸ بهمن ماه، ۷-۱.

موحدی، رضا و یعقوبی فرانی، احمد (۱۳۹۱). *درآمدی بر کارآفرینی روستایی*، همدان: انتشارات دانشگاه بوعلی سینا.

نجفی کانی، علی‌اکبر؛ حسام، مهدی؛ آشور، حدیثه (۱۳۹۴). سنجش وضعیت توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی، مطالعه موردی: دهستان استرآباد جنوبی در شهرستان گرگان. *فصلنامه اقتصاد و فضا توسعه روستایی*، ۴ (۱۱)، ۵۶-۳۷.

نظری، عبدالحمید؛ عادلی، جواد (۱۳۹۰). مقایسه میزان اثربخشی اعتبارات خرد بر اقشار جامعه روستایی در نواحی دشتی و کوهستانی شهرستان آزادشهر. *جغرافیا*، ۹ (۳۱)، ۲۱۴-۱۹۱.

نظری، محمدرضا (۱۳۸۷). *اصول و مبانی کارآفرینی*، تهران: انتشارات پویش.

یدالهی فارسی، جهانگیر؛ محمدی صالح، مرتضی؛ آقاجانی افروزی، علی‌اکبر (۱۳۹۴). بررسی راهبرد منتخب تأمین مالی کارآفرینان مستقل استان مازندران (بخش کشاورزی). *راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی*، ۲ (۴)، ۳۷-۲۹.

Aghajani, H. A., Abbas Qalipour, M., Fahimi Rad, M. (2013). Explaining the methods of financing entrepreneurial plans, a case study of cooperatives in Mazandaran province. *Roshd Technology Magazine*, 9 (36), 29-36. (in persian) https://www.magiran.com/paper/1219809/

Ahmad, A.R., Yusoff, W.F.W., Noor, H.M., Ramin, A.K. (2012). Preliminary Study of Rural Entrepreneurship Development Program in Malaysia, *Journal of global entrepreneurship*,, 2 (1), 1-8. https://ideas.repec.org/a/grg/02entp/v2y2012i1p1-8.html

Alavizade, S. A. (2018). Entrepreneurship and Its Role in Sustainable Rural Development (Case Study: Ilam province). *A scientific journal of ilam culture*, 18(56.57), 154-170. (in persian) https://www.farhangeilam.ir/article_61169.html

Ali Tavakoli, F., Movahedi, R. (2015). The role of microcredits in rural women's entrepreneurship development. *Entrepreneurship studies and sustainable agricultural development*, 3 (3), 39-55. (in persian) https://doi.org/10.22069/jead.2017.10380.1146

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]

[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]

[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

Bakhtiari, S., Pasban, F. (2003). The role of bank credits in the development of job opportunities: a case study of the Agricultural Bank of Iran. *Agricultural Economics and Development*, 12(46), 73-106. (in persian) https://sid.ir/paper/24285/fa

Bhatt, y., Tomer, N. (2017). *Financing Entrepreneurship Ventures*. Inbush era 2017, at amity university, noida, uttar pradesh. https://www.researchgate.net/publication/313030562

Botshekan, M. H., Saif Aldini, J. (2009). Businesses and funding sources appropriate to them. *Economic magazine*, 10 (9), 87-116. (in persian) https://ensani.ir/fa/article/302493

Brimani, F., Nik Manesh, Z., Khodavardi Lu, S. (2011). Investigating the role of microcredits in empowering rural women, case study: Lakstan village, Selmas city. *Spatial Economics and Rural Development*, 1 (1), 69-82. (in persian) https://sid.ir/paper/482337/fa

Klačmer Čalopa, M., Horvat, J., & Lalić, M. (2014). Analysis of financing sources for start-up companies. Management: journal of contemporary management issues, 19(2), 19-44.

Couyoumdjian, J. P. (2012). Are institutional transplants viable? An examination in light of the proposals by Jeremy Bentham. *Journal of Institutional Economics*, *8*(4), 489-509.

Dong-liang, C., Quan-yun, S., Shuang, M., Yang, D., Qiu-hua, X. (2018). The relationship between credit constraints and household entrepreneurship in China, *Journal of International Review of Economics & Financ*e, 58, 248-256. https://doi.org/10.1016/j.iref.2018.03.024,1-20.

Eftekhari, A. R., Sojasi Qeidari, H. (2009). *Rural Development with Emphasis on Entrepreneurship: Definitions, Attitudes and Experiments.* Tehran: Publications Samt (in Persian)

Eftekhari, A. R., Taherkhani, M., Sojasi Ghidari, H. (2009). Dimensions and Factors Affecting the Development of Agricultural Entrepreneurship in Rural Iran: A Case Study of Khodabandeh County. *Journal of Village and Development*, 12 (3), 43-72. (in Persian) https://www.magiran.com/paper/724224

Fallahhaghighi, N. (2014). Micro-Entrepreneurship and empowering rural women: challenges ahead. *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 2(1), 125-145. (in Persian) https://jead.gau.ac.ir/article_2382.html?lang=fa

Farahani, H., Rasoulinia, Z., Asdaqy Sraskanroud, Z. (2013). The Factors of effective on growth of entrepreneurship in rural areas Case: Jaber Ansar District Abdanan. *Space Economy and Rural Development*, 3 (9), 1-16. (in Persian) https://serd.khu.ac.ir/article-1-2148-fa.html

Ghanbari, Y., Nouri, R. (2017). Assessment on the Impact of Microcredit Provided by Imam Khomeini Relief Foundation on Population Sustainment in Rural Areas (Case study: Khomein County). *Economics Research*, 17(65), 177-198. (in Persian) https://doi.org/10.22054/joer.2017.7850

Gupta, D. (2014). The Impact of Micro Finance on Rural Households and Its Role in Rural Development and Poverty Alleviation- An Analysis of North Eastern Villages of U.P, India. *International Journal of Management*, 5 (4), pp. 145-151. https://www.academia.edu/7330509

Gurol, Y., & Atsan, N. (2006). Entrepreneurial Characteristics among University Students and Training in Turkey. *Education and training*, 48 (1), 25 -38. https://doi.org/10.1108/00400910610645716

Hassanzadeh, A., Azouji, A., Qavidel, S. (2006). Investigating the effects of microcredits in reducing poverty and income inequality. *Islamic Economy*, 6(21), 45-69. (in Persian) https://sid.ir/paper/429787/fa

Jia, X., Xiang, Ch., Huang, J. (2013). Microfinance, self-employment, and entrepreneurs in less developed areas of rural China. *Journal of China Economic Review*, 27, 94-103. https://doi.org/10.1016/j.chieco.2013.09.001

Li, X., Gan, C., Hu, B. (2011). The welfare impact of microcredit on rural households in China. *The Journal of Socio- Economics*, 40, 404- 411. https://doi.org/10.1016/j.socec.2011.04.012

Mohammadi Yeganeh, B. (2012). Development of entrepreneurship and its role in the cost of individual and group agricultural credits in Zanjan province. *Spatial Economics and Rural Development*, 2(4), 43-57. (in Persian) https://sid.ir/paper/491599/f

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]

[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]

[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

Mohammadi Yeganeh, B., Cheraghi, M., Azimi Gehraz, Z. (2009). The role of microcredit in the development of rural entrepreneurship, the first annual conference on management, innovation and entrepreneurship, Shiraz. (in Persian) https://civilica.com/doc/108298

Movahedi, R., Yaqoubi Farani, A. (2011). *An introduction to rural entrepreneurship*, Boali Sina University Press, Hamedan. (In Persian)

Nagler, P., Naude, W. (2017). Non- farm entrepreneurship in rural sub- Saharan Africa: New empirical evidence. *food policy*. 67, 175-191. https://doi.org/ 10.1016/j.foodpol.2016.09.019

Najafi Kani, A. A., Hesam, M., Ashor, H. (2015). The assessment of Entrepreneurship status in rural areas - Case: southern Astarabad in Goragan. *Space Economy and Rural Development*, 4 (11), 37-56. (in Persian) http://serd.khu.ac.ir/article-1-2237-fa.html

Nazari, A. H., Adeli, J. (2010). Comparison of the effectiveness of microcredits on the rural community in the mountainous and plain areas of Azadshahr city. *Geography*, 9(31), 191-214. (In Persian) https://sid.ir/paper/150478/f

Nazari, M. R. (2007). *The principles and basics of entrepreneurship*, Pooyesh Publishing, Tehran. (in Persian)

Nwankwo, F. O., Okeke, C. S. (2017). Rural entrepreneurship and rural development in Nigeria. *Africa's Public Service Delivery and Performance Review*, 5 (1), 1-7. https://doi.org/ 10.4102/apsdpr.v5i1.152

Olu, O. (2009). Impact of microfinance on entrepreneurial development: The case of Nigeria. *The International Conference on Economics and Administration*, 536-545. https://www.academia.edu/932130

Osunde, C., Mayowa, A. G. (2012). Microfinance and Entrepreneurial Development in Nigeria, *Journal of Research in National Development*, 10 (3), 1-6. https://www.ajol.info/index.php/jorind/article/view/92782

Parvin, L., Rahman, M.W & Jia, J., (2012), Determinates of Women Microentrepreneurship Development: An Empirical Investigation in Rural Bangladesh. *International Journal of Economics and Finance*, 4 (5), 254-260. https://doi.org/10.5539/ijef.v4n5p254

Patel, B., Chavda, K. (2013). Rural Entrepreneurship in India: challenge and problems. *International Journal of Advance Research in Computer Science and Management Studies*, 1 (2), 28-37. https://www.researchgate.net/publication/371574920

Rahmani, M., Rafipourgavgani, S., Zandrazavi, S., Adibi, M., Rabbani, A. (2009). The Impacts of Micro Credits on Crisis Management in Iran: A Case Study of Rural Women Credit Fund in Poshtroud Village of Bam County. *Village and Development*, 13(3), 51-83. (in persian) https://doi.org/10.30490/rvt.2018.59190

Rezvani, M., Darban astaneh, A., Ahmadabadi, H. (2015). Analysis of the effects of microcredits on the sustainability of the rural economy (case study: Omid Entrepreneurship Fund credits in Neishabur city*). Journal of Geography and Regional Development*, *13*(1), 209-233. (in persian) https://doi.org/10.22067/geography.v13i1.37283

Rezvani, M., Najarzadeh, M. (2008). Investigation and analysis of the fields of entrepreneurship of villagers in the process of development of rural areas, a case study: South Braan village (Isfahan city). *Journal of Entrepreneurship Development*, 1 (2), 161-182. (in persian) https://jed.ut.ac.ir/article_22970.html

Saeidi, M., Chaharsoughi Amin, H., Moumenihelali, H., Norouzi, A., Vahedi, M. (2018). Investigating the Role of Micro-Credit Fund on the Economic Empowerment of Rural Women (The case study: Chardavol Township, Ilam Province*). Women's Studies Sociological and Psychological*, 15(4), 149-175. (in persian) https://doi.org/10.22051/jwsps.2018.18916.1649

Shardari, E. (2015*). Factors affecting the development of rural entrepreneurship in the field of rural tourism in Chabahar*, Master's thesis, University of Sistan and Baluchistan, Zahedan. (in persian)

Sidaei, S. E., Sadeghi, H. A. (2013). *Entrepreneurship and rural development planning*, Dar Khovin Publishing, Isfahan. (in Persian)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]
[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]
[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]

Sojasi Qeidari, H., Shayan, H., Nurbakhsh Razmi, Z. (20۱۴). The Analysis of Non-Farm Entrepreneurship in Improving the Quality of Life in the Villages Case: Villages Located in Shandiz Area, Binaloud County. *Spatial Economics and Rural Development*,4 (12), 55-76. (in Persian) https://doi.org/10.18869/acadpub.serd.4.12.55

Taghedisi, A., Tavakli, J., Abdi, E. (2016). Evaluation of the role of microcredits of Omid Entrepreneurship Fund on rural entrepreneurship in Salas Babajani city, Kermanshah province, national conference on rural entrepreneurship development management solutions in Iran, Hakim Sabzevari University. (in persian) https://civilica. com/doc/635815

Yadollahi Farsi, J., Mohammadi Saleh, M., Aghajani Afrouzi, A. (2015). Investigation of the Selected Financing Strategy of Individual Entrepreneurs in Mazandaran Province (Agriculture Sector). *jea*. 2(4), 37-29. (in Persian) https://doi.org/10.18869/acadpub.jea.2.4.37

Zarin, M. A. (2015). *Examining the reasons for entrepreneurs' lack of tendency to use crowdfunding (case study: growth centers, scientific-technological parks and elite foundation of Tehran province)*, master's thesis, Ershad Damavand Institute of Higher Education, Tehran. (in Persian)

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-28]

[DOR: 20.1001.1.22287736.1300.0.0.154.7]

[DOI: 10.61186/jgs.25.76.4]